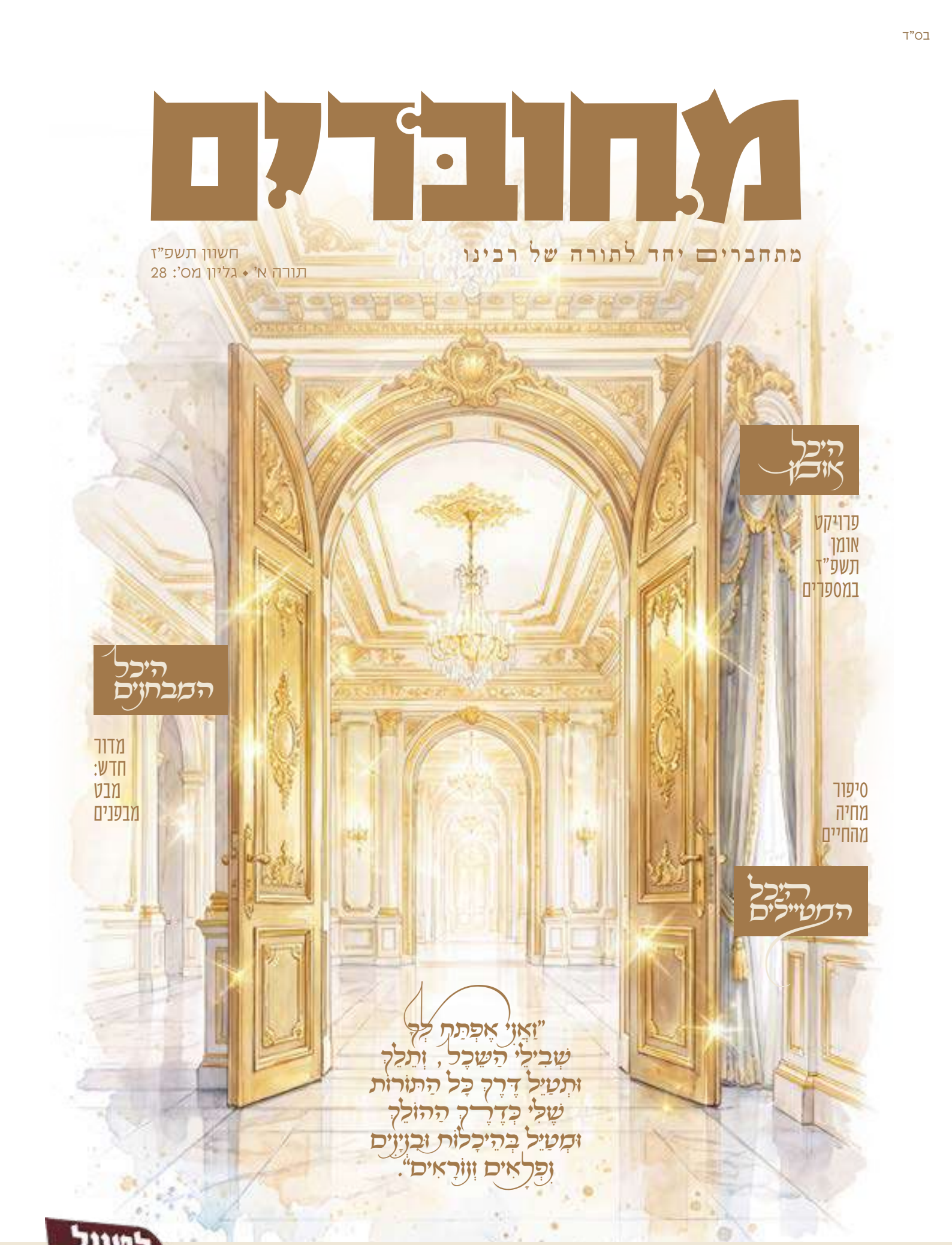
מחוברים

מתחברים יחד לתורה של רבינו

חשוון תשפ"ז
תורה א' • גליון מס': 28

היכל אומן

פרויקט אומן תשפ"ז במספרים

היכל המבחנים

מדור חדש: מבט מבפנים

סיפור מחיה מהחיים

היכל המטיילים

"וְאָנִי אֶפְתַּח לְךָ שְׁבִילֵי הַשֵּׂכֶל, וְתֵלֵךְ וְתְטַיֵּל דֶּרֶךְ כָּל הַתּוֹרוֹת שֶׁלִּי כְּדֶרֶךְ הַהוֹלֵךְ וּמְטַיֵּל בְּהֵיכָלוֹת וּבְגַנִּים וּפְלָאִים וְנוֹרָאִים".

לטייל בתורתו

מתחיל כמו בחור • ביאור מרגיז... • מאיר ודוד עושים שינוי! • להמשיך איפה שר' אברהם עצר • מה לחפש בארמון? • כלומים מנגנים יחד • שיעור חיים בקליניקת השינה • המגדלור של טבריה

בתוכן

בס"ד • חודש חשון תשפ"ז • תורה א' • גליון מס': 28

חיבור פנימי	04
מיניה וביה	06
צפונות	10
מעמקי הבאר	12
חידת החודש	13
שיחת מתחברים	14
מכיר את זה	18
להחיות	20
הניגון	22
ההולכים	24
המטיילים	26
אומן תשפ"ז	32
מבט מבפנים	42
בעין העדשה	46

חיים של תורה

האם יתכן שהדרך לגאולה מתחילה דווקא מגניבת רכב באישון לילה?

26

אומן תשפ"ז

פעילות 'לטייל בתורתו' בימי הקיבוץ באומן | המספרים והסיפור שמאחוריהם

32

מהפכת המבחנים

מדור חדש: מבט מבפנים על הפרויקטים הגדולים של 'לטייל בתורתו'

42

אתה לא ברשימת ההפצה של לטייל???
לא מקבל את החוברות והעלונים???
נשמח מאוד שגם אתה תקבל

גבאי בתי הכנסת, אחראי קבוצות הלימוד בארה"ק, נציגי הישיבות והכוללים, המבקשים לקבל את חומרי הלימוד של 'לטייל' נא לעדכן בהקדם את אחראי ההפצה הארצי של 'לטייל בתורתו'

התקשרו 055-672-8289

מחוברים

לטייל בתורתו
לעידוד העמקה והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

יו"ל ע"י לטייל בתורתו
קו 'לטייל': 04-627-7313
מייל: lb046277313@gmail.com
לפרסום בעלון יש לפנות למייל
אין המערכת אחראית על תוכן הפרסומות

איזה תורה אתה רוצה ללמוד?

רשימת התורות בעמוד 5

קצרה או ארוכה? מהתורות המוכרות או מאלו שאף אחד עוד לא למד?

זה בידיים שלך!

לטייל בתורתו יוצאים ביוזמה חדשה שבה אתם תבחרו את התורה הבאה. בואו והשפיעו!

איך זה עובד?

שלב א': החל מיום רביעי, א' בכסלו, ועד ט"ז בכסלו, תוכלו לבחור עד **שלוש תורות** שהייתם רוצים ללמוד במסגרת "התורה הזמנית בעיון".

שלוש התורות שייבחרו על ידי מספר המשתתפים הגדול ביותר יעברו לשלב הבא.

שלב ב': ביום חמישי, ט"ז בכסלו, ייפתח השלב השני, ועד סוף חודש כסלו יתבקשו המשתתפים לבחור תורה אחת מתוך שלוש התורות שנעלו לשלב זה.

התורה שתיבחר על ידי מספר המשתתפים הגדול ביותר תהיה התורה שנלמד יחד **במשך 3 חודשי הקיץ הקרוב – אייר עד תמוז.**

איך משתתפים בסקר?

ניתן לבחור בקלות באחת משתי הדרכים:

- **בעמדות נדרים פלוס** שלוחת "לטייל בתורתו"
- **בקו "לטייל בתורתו"** שלוחה #

הגרלה!

כל מי שמשתתף בשלב א' נכנס להגרלה על תמונה ענקית של ציון רבנו באומן
בהדפסה מיוחדת על זכוכית פנורמית!
ההגרלה תתקיים מיד בסיום שלב א'

בוא לקחת חלק ולבחור עם איזה תורה ילכו כלל אנשי שלומנו

בקיץ הקרוב!

הסקר

לבחירת התורה הזמנית הבאה

 # 04.62.77.313

כמו בפעם הראשונה

סוד אישי מבערת ליבו של אחד ההולכים בתורת ה'

חבר יקר שיתף אותי בדברים שכתב על מה שעבר עליו בתחילת הלימוד בתורה א'.

קראתי את דבריו כמה וכמה פעמים והוא הציף לי תחושות נשכחות. ביקשתי ממנו רשות להדפיס את הדברים לטובת הקוראים היקרים והוא הסכים.

"ביארצייט של רבינו, באמצע הלילה ישבתי בסוכה, ופתחתי את החוברת החדשה של תורה א'. עלעלתי בין המהדורות השונות, רפרפתי על העבודה הנפלאה שעשיתם, ליקוטי הלכות עם כותרות, כל הפסוקים עם מפרשים והערות, ואז החלטתי שאני מתחיל עכשיו.

רגע של לחץ, התלבטות, אבל אני מתחיל.

נקרעתי בין התמונות שראיתי ודמעות חנקו את גרוני. איזה געגוע לימים של תמימות וחיפוש, ואיזה "יאוש זוחל קר ואפוד בא לעומתו.

פתחתי את החוברת בחלק של האותיות הגדולות והתחלתי לקרוא.

"אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'...

אני קורא כמה שורות, אבל לא מצליח להמשיך.

משהו מוזר שכבר לא קרה לי שנים. מחשבותי נודדות עשרים שנה אחורה, ואני רואה בדמיוני תמונה חיה של שנות בחרותי הצעירות, כמותם לא ראיתי בשום אלבום תמונות. אין לי די מילים לתאר את זה.

אני לא מהאנשים הרגשניים, לא מאלו שחופרים בעבר, ובכלל לא מאמין בזה. בדרך כלל שאני נזכר באיזה סיטואציה מהחיים של פעם, אני מסיט את המבט וחוזר להסתכל קדימה - מה צריך לעשות עכשיו.

אבל זה לא הרפה ממני.

ראיתי את עצמי בחור צעיר, בלי הזקן והקמטים שכבר יש לי עכשיו במצח, יושב ליד ליקוטי מוהר"ן פתוח מול תורה והלב שלו פתוח לרווחה, מתגעגע, מבקש, מחפש.

הרגשתי ממש את עצמי כמו אז. ויחד עם זה הסתכלתי על עצמי מבחוץ. חשתי בזרמים חדשים בכל הגוף מעורבבים עם המון תחושות. אני מצד אחד מתגעגע לבחור הזה שהייתי, עם הרצון הכנה והפשוט ללמוד ולהיות קרוב. בלי כל ה'חכמות' שיש לי היום. קינאתי בו בבחור הזה. רציתי לחזור לשם...

מצד שני, הסתכלתי עליו, במבט כזה מיואש. וואוו איזה יאוש היה שם.

ריחמתי על הבחור הזה שהוא הולך להיות מיואש עוד יותר. כמו זקן בן מאתיים הסתכלתי על עצמי ועל הבחור הזה שבתמונה, ואמרתי להם: 'זה באמת לא חכמה ללמוד כך כשאתה בחור, בלי משכנתא, בלי טרדות ובלבולים של מכונות תעשייתיות על צווארי, בלי יצר הרע בגודל של גורד שחקים בן שלושים ושש שנה'.

נקרעתי בין התמונות שראיתי, בין הדיבורים שנלחמו בתוכי, ודמעות חנקו את גרוני. איזה געגוע לימים של תמימות וחיפוש, ואיזה "יאוש זוחל קר ואפוד בא לעומתו.

ואז הבנתי שבתוכי מתחוללת עכשיו, ברגעים אלו, המלחמה של היצר הרע עם היצר הטוב.

הם נלחמים, ואני שדה הקרב.

כן, זה אותה מלחמה של ילד מסכן וחכם מול מלך זקן וכסיל!

הילד החכם והמסכן יש לו תמימות נצחית ורצון ללמוד, הוא יושב עדיין מול הספר ועיניו הגדולות לראות את השכל שבכל דבר. אך מולו מתמודד מלך זקן וכסיל שכבר ראה הכל...

האם יש משהו - שאלתי את עצמי - שבמצבי הנוכחי, אותו ילד שאני כל כך אוהב ורוצה לחזור אליו, יכול לקבל מהמלחמה והמאבק עם הזקן וכסיל.

האם אני פשוט צריך לנצח את המלך זקן וכסיל? האם אני צריך לגרש אותו? או שמא, סוף סוף, אחרי יותר מעשרים שנה שהוא הצליח לתת מכות אנושות לילד החכם, יש לי, לילד המסכן והחכם שבתוכי, מה ללמוד מאותם מכות? אולי אני יכול להישאר ילד וגם קצת לקחת איזה תובנה או שניים מאותם מאבקים ממושכים, כיצד עכשיו אני יכול כן לחזור ללמוד תורה א' בתמימות.

ככה ישבתי בערך שעה, בליל ההילולא, ילדיי הקטנים ישנו לידי על מיטותיהם בסוכה, ולקול נשימתם הקצובה, ניבטה בי ההחלטה שאני מנסה מחדש לא לוותר.

בימים שאחרי הבנתי, שבאותם רגעים התחלתי ללכת עם תורה א'.

תודה רבה לכל העוסקים במלאכה, תדעו לכם בסוף זה חודר פנימה.

קראתי את זה שוב ושוב.

וחשתי הזדהות.

מעבר לכך התבוננתי באותם תהליכיים פלאיים שכולנו עוברים. יש כאלו שהתנתקו למשך שנים וחוזרים. יש כאלו שכבר נמצאים בתוך המהלך עצמו וחשים יובש וחוסר התחדשות, ויש כאלו שעוד לא טעמו מעולם.

כשהולכים עם תורה, יש משהו נפלא בכך שהתורה הנלמדת פשוט מדברת על הכל. על אלו שהתייאשו, ועל אלה שלא התחילו. על אלו שהם מושלמים (כאילו) ולא חסר להם כלום, ועל אלו שמנותקים. על הכל.

זו פעם ראשונה שהמדור נכתב בלשון נוכח, ואני מקווה שמי שיש בתוכו מעט מאותם הדברים יוכל לקבל מכך תועלת.

בס"ד

התורות שבסקר

בחר עד שלוש תורות
שתרצה ללמוד בקיץ הקרוב (אייר עד תמוז)

10 תורות – הבחירה שלך!

תורה ג'

אַקְרוּקְתָא
עמוד

השפעת הנגינה על עבודת ה' והדרך לתקנה על ידי לימוד תורה בלילה ולימוד זכות על כל אדם

תורה ה'

בַּחֲצוֹצְרוֹת
2 וחצי עמודים

המתקת הגזירות על ידי הלבשת התפילה בסיפורי דברים שמחת המצוות ותיקון המוחין

תורה ט"ו

אוֹר הַגָּנוּז
עמוד וחצי

תיקון המשפט מעלה את היראה לשורשה ועל ידי זה זוכים לטעום את טעם אור הגנוז – תורה שבנגלה ובנסתר

תורה ל"ד

וְאַתֶּם תִּהְיוּ לִי
2 עמודים

החרפות והבזיונות ששוברים את הלב מתבטלים כשמקשרים את הלב ל"נקודה" – נקודת הצדיק, הנקודה הטובה שיש בכל חבר, ונקודת הדיבור שבינו לבין קונו – ששם שורה האהבה הקדושה

תורה ה"

אַשְׁרֵי הָעָם
2 עמודים

התשובה היא החזרת הדבר לשורשו בחכמה, ולכן צריך לשמור את השכל ממחשבות חיצוניות ולחדש אותו תמיד – על ידי לימוד פשטא דאורייתא ומשא ומתן באמונה – שבהם הנשמה מתחדשת ומקבלת מאור הפנים

תורה מ"ז

וַאֲכַלְתֶּם אָכוֹל וְשָׂבוֹעַ
2 וחצי עמודים

שבירת תאוות האכילה מביאה לנשיאות פנים ולמידת האמת – בחינת יעקב, תפילין ושפע ארץ ישראל – ומתוך כך באה פרנסה בריווח, ודיבורי האמת נעשים שותפים לבריאת שמים וארץ חדשים ולפעולת מופתים

תורה נ"ה

אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר
2 וחצי עמודים

בכוח התפילה באמונה שלמה – המתקנת את ה"קולות" והופכת כל בזיון לכבוד ה' – מתנוצץ אור זכות אבות ונמשכת קדושת ארץ ישראל גם בגלות, ועל ידי זה ניצולים מעין הרע של הרשעים ורואים במפלתם

תורה ס"ז

וַיִּבֶן ה' אֱלֹקִים אֶת הַצֵּלָע
2 וחצי עמודים

הכבוד הוא שורש הנפש, ולכן צריך לקבלו בקדושה ולשמרו מפגם תאוות האכילה; על ידי צדקה מעלים את הכבוד מעזי הפנים, ועל ידי יראה ואהבה וכבוד לזקן ששכח תלמודו מחיים את הנפש שהתעייפה מתפילה בלא לב

תורה ס"ז
תניינא

בְּרֵאשִׁית – לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל
2 וחצי עמודים

כשנעלם הצדיק האמת – היופי והפאר של העולם – מתגברים "מאורי אש" והחורבן, ועל ידי האבלות בחצות וההתקרבות לצדיק נפתחות העיניים, מתגברים "מאורי אור" של שבת ונבנה הבית

תורה ע"ב
תניינא

חַיִּים נִצְחִיִּים
3 עמודים

עצם הראייה של הצדיק האמת – חכם הדור – מעוררת את המוחין של כל אחד ומעניקה לו גדולה וחידושי תורה כפי מדרגתו, ומשם באות בושה ותשובה, המחיות בכל אחד את השפלות האמיתית – עיקר החיים הנצחיים

שלב א': החל מיום רביעי, א' בכסלו, ועד ט"ו בכסלו

בוחרים **בעמדות נדרים פלוס** – שלוחת "לטייל בתורתו", או בקו **"לטייל בתורתו" 04.62.77.313** שלוחה #

הגרלה! כל מי שמשתתף בשלב א' נכנס להגרלה על תמונה ענקית של ציון רבנו באומן, בהדפסה מיוחדת על זכוכית פנורמית!

פשט התורה • ביאור משולב שווה לכל נפש

תורה א'
אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דָרֶךְ:
חלק א'

העורך: הר"ר יהושע קליין

הקדמה:

הביאור שלפניכם אינו ככל הביאורים שהדפסנו בעבר, אלא הוא בבחינת "לעולם ירגיז אדם" - זהו עסק התורה בבחינת רוגז, ערעור וקריאת תיגר על כל מוסכמה.

למדנו את תורה א' כמה וכמה פעמים, והגענו ל"נחת" מסוימת שאינה מאפשרת לנו עוד לנתץ תבניות ודפוסי חשיבה ישנים. כאן בדיוק צריך לעסוק בתורה באופן שייצור התחדשות; לא להישאר ב"נחת" של זקנה וכסילות, המאיימת להטביע אותנו בתוך מלכות דסטרא אחרא שאינה חפצה בתבונה - להבין דבר מתוך דבר.

על כן, עיקר הביאור אינו נמצא בתוך הביאור המשולב עצמו, אף על פי שגם בו משובצות פנינים "מרגיזות" שיערערו על כל מה שהבנתם עד כה. עיקר הרוגז טמון בהערות בשולי הביאור - שם נפתחות אפשרויות חדשות, עולות שאלות מציקות, ונעשים דיוקים שכבר מזמן ויתרנו עליהם.

אם אתם רוצים לפתוח את העיניים, להסתכל מחדש בשכל שבכל מילה ולעסוק בעסק התורה בכוח...

אתם מוזמנים!

מבוא לתורה:

א] בתחילת התורה רבינו פותח את דבריו שעל ידי התורה נתקבלים התפילות והבקשות שאנו מבקשים, וכן מתעלה החן והחשיבות של ישראל בפני כל מי שצריכים. בהמשך המאמר מבואר עוד עניין הנפעל על ידי התורה, שהמלכות דקדושה מתחזקת ומקבלת כוח כנגד המלכות דסט"א, דהיינו שהיצר הטוב מקבל כוח כנגד היצר הרע.

ב] בזמן הגלות - בעוונותינו הרבים החן והחשיבות של ישראל נפל והחן נמצא אצל אומות העולם, ועל ידי התורה החן נתעלה והתפילות מתקבלות. וטעם הדבר שעל ידי לימוד התורה החן מתעלה, כי באמת איש הישראלי נועד לכך שהוא יסתכל בשכל של כל דבר, והחכמה והחיות של כל דבר היא תאיר לו בכל דרכיו כמו השמש. שזוהי מהות הבכורה שניתנה ליעקב ונלקחה על ידו מעשיו. וזה נעשה על ידי הכנת כלים לאור הגדול, שכל זה נכלל בכוחה של התורה הקדושה.

ג] תורה זו כוללת בתוכה עוד עניינים רבים ופרטים רבים, כפי שנראה בהמשך הביאור, ואין בתמצית זו ולו מקצת מסיכום מהלך התורה.

רבינו פותח את התורה בפסוק הראשון מתהילים קי"ט - פרק העוסק כולו בלימוד התורה ובחביבותה, אותו יבאר כדרכו בסוף המאמר, יחד עם כל הקדמות המאמר.

אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה'.

דַּע כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה[א] שאנו מקבלים[ב] ועוסקים בה, **נִתְקַבְּלִים**[ג] **כָּל הַתְּפִילוֹת וְכָל הַבַּקָּשׁוֹת**[ד] **שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים וּמִתְפַּלְּלִים**[ה]. וְכן נפעל על ידי התורה דבר נוסף[ו], **שֶׁחֵן וְחֲשִׁיבוּת**[ז] **שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלֶּה** מנפילתו **וְנִתְרוֹמֵם** למעלה **בִּפְנֵי כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִין חֵן בְּרוּחָנִי חֵן בְּגַשְׁמִי** - החן הוא הדבר הנפעל בעצם האדם שיש לו חן, והחשיבות היא כעין תוצאה של החן, ומעלת העלאת החן מועילה הן כלפי שמיא והן כלפי בני אדם, וכן כל מי שבאים איתו באיזה משא ומתן, בעניינים רוחניים ובעניינים גשמיים[ח].

והטעם למה נצרך בכלל העלאת החן - **כִּי עַכְשָׁיו** קודם התיקון השלם דלעתיד, **בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים**[ט] **חֵן וַחֲשִׁיבוּת הָאֱמִתִּי**[י] **שֶׁל יִשְׂרָאֵל נָפַל** אל אומות העולם והסטרא אחרא, **כִּי עַכְשָׁיו עִיכַּר הַחֲשִׁיבוּת וְהַחֵן הוּא אָצְלָם**[יא], והוא החן שאינו אמיתי, אך הוא יונק ולוקח כח מהחן האמיתי, **אֲבָל עַל יְדֵי** קבלת **הַתּוֹרָה** ולימודה, **נִתְעַלֶּה חֵן וַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל** ואף לוקח את החן מהם, **כִּי הַתּוֹרָה נִקְרֵאת** (משלי ה') **אַיֶּלֶת אֲהָבִים וְיַעֲלַת חֵן**[יב], ודרשו על זה חז"ל במס' עירובין[יג] **שֶׁמַּעֲלָה חֵן עַל לוֹמְדֶיהָ**, הרי שבכוח התורה להעלות את החן לישראל, **וְעַל יְדֵי זֶה** שהחן חוזר לישראל **נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִילוֹת וְהַבַּקָּשׁוֹת**, ומעתה מבואר שכל עניין קבלת התפילות על ידי התורה הוא בכוח העלאת החן[יד]:

סיכום: בתחילת דבריו הקדים לגלות שעל ידי התורה נתעלה הח"ן ומתקבלים התפילות. עתה בהמשך דבריו, רבינו מרחיב ומבאר את עניין העלאת הח"ן על ידי לימוד התורה, ומהו מהות אותו ח"ן אמיתי, ומקדים לבאר את עבודת איש הישראלי בכל הליכותיו בעולם הזה, ובתוך דבריו יתבארו עוד כמה עניינים הקשורים לכללות המאמר, כגון מה עיקר התפילה והבקשה הנצרכת להתקבל על ידי החן.

כִּי אותו **אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי** שמבקש ומתפלל, וצריך לאותה העלאה של החן שנפל, **צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בְּהַשֵּׂכֶל שֶׁל כָּל דָּבָר**[טו] שהוא אור האלוקות המחיה כל דבר, **ולא** רק להסתכל בשכל של כל דבר, אלא הוא צריך גם **לְכַוֵּן עַצְמוֹ**[טז] ופנימיותו **אֶל הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר**[יז] בבריאה, ובכלל זה גם כל המאורעות שמתרחשים בעולם, **כְּדֵי שֶׁיָּאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל** הפנימי והאלוקי **שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר**[יח] בבריאה, ועיקר המכוון בכל זה הוא, **לְהִתְקָרֵב לַהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל יְדֵי אוֹתוֹ הַדָּבָר**[יט] באופן של מוסיף והולך, כי

א. יש לעיין מדוע בתחילת דבריו לא כתב רבינו במפורש 'דע, כי על ידי לימוד התורה מתקבלים כל התפילות', אף שבהמשך דבריו מבואר בפירוש כמה פעמים את המושג 'לימוד התורה'?

ב. לשון זו 'שאנו מקבלים' מובאת במהדורת דפוס ראשון תקס"ח, בנוסח הראשון שהיה למוהרנ"ת מתורה זו, ועיין בהערה הקודמת. ויש לעיין לפי המשך התורה, מהו הפירוש שאנו מקבלים את התורה? והאם קבלה זו תלויה בנו? והאם לשם קבלה זו צריך שיהיה לתורה חן בעינינו, כדי שיהיה מקום לתורה בליבנו?

ג. לשון רבינו אינה שהתפילות 'נשמעים' אלא נתקבלים. ויש לעיין מקשרי המאמר מה הפירוש שהתפילה 'מתקבלת', האם עניין הקבלה קשור למילוי הבקשה שבתפילה, והאם הגדרה זו קשורה לחקיקה המוזכרת בהמשך התורה? ודו"ק.

ד. יש לעיין מה ההבדל בין תפילות ובקשות, והאם הבקשות הם גם כלפי שמיא, או שהבקשות מכוונות רק למה שמבקשים מבני אדם וכדו'.

ה. יש לדקדק מה ההבדל בין תפילה ובקשה מתוך קשרי התורה? ומדוע בתחילה פתח והקדים את התפילה לבקשה, ובסוף דבריו הקדים את הבקשה לתפילה?

ו. אף שבהמשך דברי רבינו מבואר שהחן והחשיבות הוא חלק מקבלת התפילות הנפעל על ידי לימוד התורה, מכל מקום הדבר מבואר בתחילת דבריו כשני עניינים נפרדים. ואכן יש להתבונן בהמשך המאמר, היכן רבינו חזר לעסוק בעניין החן הנצרך 'בפני כל מי שצריכים', הרי לכאורה רבינו עוסק בהמשך התורה רק בקבלת התפילות?

ז. יש לעיין האם חשיבות וחן הם שני דברים נפרדים, או שמהמשך התורה מבואר בפירוש שהם עניין אחד ממש? ולפי הצד שהם שני עניינים ובחינות שונות, יש להבין מה ההבדל ביניהם?

ח. ביאור זה אינו מוכרח, אך לפי כפילות הלשון 'בפני כל מי שצריכין' שזה כולל גם את הבקשות שאינן מופנות כלפי שמיא, ואחר כך מוסיף 'הן ברוחני והן בגשמי' שגם הבקשות והתפילות לה' הם בעניינים רוחניים וגשמיים, וגם מה שאני מבקשים מכל מי שצריכים הוא גם ברוחניות וגם בגשמיות. ויש לעיין מתוך קשרי התורה מי הם אותם אנשים או יצורים אחרים שמהם מבקשים בקשות?

ט. לשון זו אינה רגילה בלשון רבינו, ויש להבין מה הכוונה בעוונותינו הרבים, והאם יש בחינה כללית בתורה של שני סוגי עוונות?

י. מהו ההבדל בין חן וחשיבות האמיתי לחן וחשיבות שאינו אמיתי? והאם כאשר יש למישהו חן שאינו אמיתי הוא יכול לפעול על ידי זה שיתקבלו בקשותיו?

יא. מדוע רבינו סתם ולא פירוש מי הם אותם אלו שמכונים 'אצלם'?

יב. ויש לעיין מדוע רבינו הביא בדבריו את החלק הראשון של הפסוק 'איילת אהבים', הלא חלק זה אינו נצרך לדרשת רבינו, וכן מה שנדרש על זה בגמרא הוא עניין אחר מהעלאת החן.

יג. ועיין שם בגמרא להבנת הקשר בין כלל דברי הגמרא שם למהלך התורה.

יד. ויש להקשות כיצד ניתן לומר שכל קבלת התפילות היא רק כאשר יש לאדם חן, הלא אדרבה, כל דברי חז"ל בכל הדורות, ובפרט דברי רבינו הכלליים הם, שכל תפילה ותפילה נשמעת לפניו יתברך בלי שהדבר תלוי במצבו של כל אחד.

טו. יש לעיין מקשרי התורה מה הפירוש 'השכל של כל דבר', ויש לכך כמה וכמה הגדרות מתוך קשרי התורה להלן.

טז. הנה, רבינו האריך בלשונו בשתי בחינות שונות, ויש להבין מה ההבדל בין ההסתכלות בשכל של כל דבר, לבין ההתקשרות אל השכל שיש בכל דבר.

יז. עיין בהערה הקודמת, ויש לעיין מדוע בהתחלה כתוב להסתכל בשכל של כל דבר, ואחר כך מוסיף את עניין החכמה, ומה ההבדל בין שכל וחכמה. ועיין בפסוק המובא להלן "ראשית חכמה יראת ה', שכל טוב לכל עושיהם".

יח. ויש לעיין מהו המושג ששמו 'דבר', האם הדבר הוא מה שמסתיר ומכסה על השכל, האם זה הכלי של השכל? ולהצד שאכן זה המכסה והכלי של השכל, אז זהו בחינת נ' ויש לעיין.

יט. לפי דבריו הקדושים כאן נראה שעיקר התכלית של כל מהלך התורה,

זה כל המכוון והייעוד של כל איש ישראלי בעולם הזה, והסיבה שההסתכלות וההתקשרות אל השכל תועיל לאדם הרוצה להתקרב להשי"ת, **כִּי הַשֵּׂכֶל** הזה שהוא פנימיות כל דבר בבריאה, **הוּא אוֹר רוחני גָּדוֹל וּמֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו**[כ] שבהם הוא הולך ומתקרב להשי"ת, **כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב** (קהלת ח') **חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו**[כא] - דהיינו חכמת האדם היא זו שמאירה לו את הדרך שלפניו, וכאשר חכמה זו מתקשרת עם החכמה והשכל שבכל דבר, הרי שכל הדברים בבריאה מאירים לו אור כיצד להתקרב להשי"ת על ידי אותם דברים שלולא ההסתכלות אינם נראים ככאלו שיכולים לקרב את האדם להשי"ת.

וְזֶה - דהיינו בחינה זו של איש הישראלי, שצריך להסתכל בשכל של כל דבר, עד כדי שההחכמה הזו תתלבש בעצמותו, היא **בְּחִינַת** מדרגתו של **יַעֲקֹב אבינו** ע"ה, **כִּי יַעֲקֹב זָכָה** בעבודתו ותשוקתו לקחת את **הַבְּכוֹרָה** מעשיו, **שֶׁהבכורה הוּא רֵאשִׁית, שֶׁהוּא** - דהיינו הראשית, היא **בְּחִינַת חָכְמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב** (תהלים קיא) "**רֵאשִׁית חָכְמָה** יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם", הרי שהראשית היא חכמה ושכל[כב], **וְזֶה בְּחִינַת** מה שכתוב בטענת עשיו ליצחק, על לקיחת הבכורה והברכות (בראשית כז) "**וַיַּעְקְבֵנִי זֶה פַּעֲמַיִם**"[כג] **וְתַרְגּוּם אונְקְלוֹס**[כד] על המילה 'ויעקבני' **וְחַכְּמַנִי** מלשון חכמה, שיעקב התחכם[כה] עם עשיו בלקיחת הבכורה והברכה, הרי מבואר שיעקב זכה לחכמה וכל מהות שמו היא החכמה והבכורה שלקח.

וְבחינה זו של השכל שמאיר באור גדול, **זֶה בְּחִינַת הַשֶּׁמֶשׁ**[כו] שמאירה באור גדול, **כִּי הַשֵּׂכֶל הוּא מֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ** שמאירה לבני אדם את הדרכים, למרות שאי אפשר להסתכל באורה העצמי ולהינות ממנו, **וְזֶה** שהשכל כמו אור השמש הוא **בְּחִינַת** (משלי ד) "**וְאוֹרַח**[כז] **צַדִּיקִים כְּאוֹר נוֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם**" שכשם שהשמש אין אורה הגדול מופיע בשווה בכל היום, אלא בהתחלה היא מועטת עד שבאמצע היום היא מאירה בכל תוקפה, כך גם השכל ואור הצדיקים הולך ומאיר מיום ליום עוד ועוד עד שמגיע לשיא תקפו[כח].

וְכל מה שהתבאר בעניין השכל ואורו הגדול, **זֶה** מבאר את **בְּחִינַת** האות חֵית מתוך המילה ח"ן, שהח' במילואה (חי"ת) היא **לְשׁוֹן חַיּוּת** וחיים, **כִּי הַחָכְמָה וְהַשֵּׂכֶל** שיש בכל דבר **הוּא הַחַיּוּת** הרוחנית **שֶׁל כָּל דָּבָר** בבריאה, **כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב** (קהלת ז) "**הַחָכְמָה תְּחַיֶּה**" **וְכוּ'** - ולפי זה ההסתכלות וההתקשרות על השכל שבכל דבר, היינו אל החיות שיש בכל דבר.

ובפרט מה שצריך להסתכל בשכל של כל דבר, הוא 'להתקרב לה' יתברך', ויש לעיין האם זוהי דרך שונה מהתכלית של תחילת התורה, להעלות את החן ושיתקבלו התפילות, או שזוהי אותה בחינה בדיוק.

כ. מלשון רבינו מבואר שהשכל המדובר הוא איננו 'חכמה' של עומק וחשבון, אלא חכמה שהיא אור רוחני, ויש להבין מקשרי התורה מהי אותה חכמה ושכל.

כא. ויש להתבונן, האם החכמה המאירה בפני האדם היא קשורה לח"ן שיש לאדם שמאיר כביכול בפניו, ואם כן האם אפשר לומר שיש קשר בין האור שיש לו בכל דרכיו, לכך שאותו איש הישראלי יש לו חן.

כב. וצ"ב לפי כלל י"א שהפשט של הפסוק עולה בקנה אחד עם הדרש שרבינו דורש, מתוך התורה בעצמה, דהלא מפסוק זה מבואר שהיראה היא הראשית והחכמה היא איננה בחינת ראשי"ת, ועיין שם בפסוקים ובמפרשים היטב.

כג. מהדגשת הפסוק וביאור התרגום מבואר, שיעקב זה בחינת חכמה, ויש להבין שבפסוק מבואר שיש ב' בחינות של חכמה שונות, כמו שכתוב ויעקבני זה פעמיים, ואם כן יש להבין מתוך קשרי התורה מה הם אותם ב' בחינות של חכמה.

כד. ושלא בדרך הפשט ממש, יש להתבונן בכך שרבינו מזכיר את אונקלוס פעמיים בתורה זו, ואף שרבינו הרבה את לשון התרגום בפסוקים שונים, בדרך כלל רבינו לא מזכיר את שם המתרגם. ואולי יש לומר שיש קשר בין סיפורו של אונקלוס לתורה א'.

כה. בפירוש הפשוט הכוונה שיעקב עשה פעולה של התחכמות, אך מקשרי התורה יש מקום לומר עוד שיעקב החכים את עשיו בפעולות אלו ודוק.

כו. והנה יש לעיין, מדוע רבינו היה צריך להאריך בכל עניין השמש בשלב זה של התורה, הרי לכאורה לא התחדש כלום במהות השכל דרך הבנת העניין לאור השמש.

כז. אור'ח' הוא מלשון אור ח', ויש לעיין מהו אורח הצדיקים, ומה עניין צדיקים למהלך התורה, הרי מדובר על כל איש הישראלי שמסתכל בשכל של כל דבר.

כח. ולפי זה יש להבין, מה קורה לאדם שהסתכל על השכל שהוא כמו שמש, ואז האור הלך והתחזק עד שלפתע הוא נחלש שקע ונעשה חושך כמו השמש ששוקעת ונעשה חושך.

מפת התמצאות
קו לטייל

כל השערים לתורת רבינו בעיון

שלוחה 1
עדכונים

- **דקת הליכה** – כמה דקות של הארה לכל היום מתוך התורה הזמנית, עולה בכל בוקר
- חדשות, עדכונים חשובים ושיעורים חדשים – הכל עולה כאן בשלוחה

שלוחה 2
שלוחת השיעורים המרכזית

שיעורים בפשט התורה

- **סדרת שיעורים מהרה"ח ר' שמעון טייכנר** (9 שיעורים) 2 ← 1 ← 1
- **סדרת שיעורים מהרה"ח ר' אליהו עטיה** (2 שיעורים) 2 ← 1 ← 2

שיעורי עיון

- **ר' אלנתן ויסטרייך** (4 שיעורים) 2 ← 2 ← 1
  - שיעור א' – התחדשות בהליכה עם תורה א'
  - שיעור ב' – איך לומדים בעיון
  - שיעור ג' – יעקב ועשו, שמע ולבנה: עוברים על כל התורה בפשט ופותחים שאלות לעיון
  - שיעור ד' – למה התפילה לא נכנסת ללב? עוברים על כל התורה בפשט ופותחים שאלות לעיון, חלק ב'
- **הרה"ח ר' מרדכי שלום רוזנפלד** 2 ← 2 ← 2
  - שיעור פתיחה לתורה א' – ללכת עם תורה: איך מדברים בשפה של תורה א'
- **ר' נחמן לפק** 2 ← 2 ← 3
  - ללמוד עם שאלות: מה זה חן בתורה א'? – שיעור שנמסר עם חבורת הבחורים בישיבת חיי טוביה
- **הרה"ח ר' מאיר שטיינמן** (3 שיעורים) 2 ← 2 ← 4
  - שיעור הקדמה – להתחבר לרבנו דרך הלימוד
  - שיעור א' – להתפלל וללמוד: איך התפילה מתקבלת?
  - שיעור ב' – השוכל שבכל דבר: איך כל דבר מקרב אותנו להשם
- **ר' אלעזר אנגל** 2 ← 2 ← 5
  - למה התפילות לא מתקבלות? הדרך השלישית, דרך החן"ן
- **ר' יהושע קליין**
  - **סדרת שיעורים מוקלטים על סדר התורה** (שיעור 1) 2 ← 2 ← 6 ← 1
  - שיעור א' – השוכל שבכל דבר: שיעור פתיחה לסדרה
  - **שיעורים שנמסרו בקבוצות שונות** (6 שיעורים) 2 ← 2 ← 6 ← 2
  - מה ההבדל בין תפילה שהתקבלה לתפילה שנענתה?
  - חכמה דקדושה מול חכמה של הסטרא אחרא
  - למצוא חן בעיני הבריות – מה זה באמת?
  - איך היצר מתחזה – וכיצד מתגברים עליו?
  - "אני לא ראוי" – איך יוצאים מהייאוש בתפילה?
  - ללמוד בלי לסגור את השכל – פתיחה לתורה א'

הקראה

- **הקראה של כל תורה א' – לחזרה ושינון בלבתך בדרך** 2 ← 3

שלוחה 0
שיעורי הדרכה

- סדרת שיעורים מתומצתים על החן"י כללים
- סדרה מורחבת של שיעורי הדרכה על החן"י כללים
- ראיונות, פאנלים ושיעורי הדרכה נוספים
- הקלטות מלאות מכנסים של 'לטייל בתורתו'

שלוחה 5
מתיבתא דרב נחמן

- מידע מלא על כל כוללי 'מתיבתא דרב נחמן'

שלוחה 6
מבחנים

- הרשמה למערכת • מילי המבחן השבועי • מבחני העמקה • פניות למערכת • בדיקת זכייה • רשימות הזוכים

שלוחה 7
ארכיון התורות

- שיעורים מסודרים על כל התורות שנלמדו בעבר בצורה מסודרת

שלוחה 9
חזרה למיקום האחרון

- חזרה אוטומטית לנקודה האחרונה בהאזנה

שלוחה 4
שיעורים באידיש

- **פשט – הגה"ח ר' משה קרמר** (2 שיעורים) 4 ← 1 ← 1
- **עיון – הגה"ח ר' משה קרמר** (4 שיעורים) 4 ← 2 ← 1

שמעו ותחי נפשכם!

לטייל בתורתו
לעידוד העסקה והתכוננות בלימודי סורה"ן

קו 'לטייל': 04.627.7313

קו לטייל בארה"ב: 1518.988.1314

הר"ר
יוסף
ליפשיץ

דוגמאות ללשונות, למילים נרדפות, ולמושגים שחוזרים על עצמם באופנים שונים

הליכה

א. אַשְׁרֵי תְמִימֵי דָרֶךְ **הַהוֹלְכִים** בְּתוֹרַת ה' (תְּהִלִּים קי"ט).

ב. כִּי הַשֶּׂכֶל הוּא מֵאִיר לוֹ בְּכָל דְּרָכָיו כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ. וְזֶה בְּחִינַת "וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ **הוֹלֵךְ** וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם".

ג. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רז"ל, 'לְעוֹלָם יָרֵגִּיז וְכוּ', אִי **אָזִיל** – מוּטָב, וְאִם לָאו – יַעֲסֹק בַּתּוֹרָה'.

ד. וּכְשֶׁזֶּה קָם, זֶה נוֹפֵל, וַאֲזַי נוֹפֵל וְנִתְבַּטֵּל מַלְכוּת הָרְשָׁעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "כִּי יְשָׁרִים דַּרְכֵי ה', צַדִּיקִים **יֵלְכוּ** בָם, וּפֹשְׁעִים יִכָּשְׁלוּ בָם".

ה. וְזֶהוּ: **הַהוֹלְכִים** בְּתוֹרַת ה'. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּכֹחַ, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹתֵן כֹּחַ לַמַּלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה בְּחִינַת נו"ן, לְקַבֵּל מִן הַשֶּׂכֶל.

בפסוק הראשון מבואר שהתמימים, כלומר השלמים, הולכים. וזה עיקר מהותם.

ההגדרה של המושג 'הליכה' היא:

התקדמות והמשכיות, פעולה שלא נגמרת. היפוכה הוא עצירה, שהיא הכישלון. כלומר, הנפילה עצמה איננה כישלון, הכישלון הוא ההישארות במקום הנפילה.

מושג זה מתפרש בשתי משמעויות, הן כאשר האדם עובד את ה' ומצליח בעבודתו. אזי התפקיד שלו לא לעצור בהצלחה הזו, דווקא ההצלחה מסוכנת מאוד, כיון שבמקום נעים קל להישאר. אלא לחפש בכל פעם, כיצד הוא יכול להתקדם ולעלות יותר ויותר.

והן כאשר האדם נופל ואינו מצליח, הוא גם כן צריך להתקדם וללכת הלאה, ולא להישאר על עומדו בחוסר מעש ובייאוש. גם המאמץ הזה לקום הוא הליכה. מי שנפל ועדיין שואל איך ממשיכים - כבר בדרך.

הצדיקים זוכים לאור השכל שהוא נמשל לשמש, ועליהם נאמר הפסוק 'ואורח צדיקים כאור נוגה', כלומר, דרך הצדיקים היא מוארת באור הנוגה שהוא השמש. ואור זה הוא 'הולך ואור', דהיינו, הוא אור "הולך".

אמנם בתחילת היום בעלות השחר השמש מנצנצת ומאירה קמעה קמעה, אבל לאט לאט היא מתגברת והולכת. היא איננה נשארת עם אותו אור שהיה לה בתחילת היום, אלא היא מתקדמת כל רגע וכל דקה, ומתגברת יותר ויותר. מי שמחכה לאור הגדול כבר בשחר, לא יתחיל ללכת לעולם.

וזו היא דרך הצדיקים שרבינו מלמד בתורה הזו, שאינם עוצרים ונהנים מהאור שזכו לו, אלא מתקדמים כל הזמן לחפש ולבקש עוד ועוד את אור השכל.

לעומתם, הפושעים 'יכשלו' בם, הם נכשלים באותו מקום שבו הצדיקים 'הולכים' [בשניהם נאמרה אותה מילה 'בם'].

כלומר, כאשר יש להם נפילה - הם נכשלים שם, נעצרים ולא ממשיכים ללכת הלאה, אלא מתייאשים ונשארים באותו מקום של הנפילה. הדרך עצמה היא זהה לצדיקים ולפושעים, והנפילה גם היא זהה.

ההבדל הוא רק מה עושים אחרי שנתקלים בו; קמים וממשיכים הלאה, או נכשלים ונשארים במקום, על הארץ.

ובעומק הדברים, הענין כבר נרמז בסוף הפסוק - 'עד נכון היום'. דהיינו, השמש הולכת ומאירה, אך בשלב מסוים מתחילה לסגת ולהחשיך, וגם שם אסור לעצור, אלא גם בתוך החושך צריך להמשיך ללכת ולחפש אור.

העצה שנותנת הגמרא כנגד היצר הרע, האומר לאדם לעצור ולא ללכת, היא לימוד התורה. על ידי כך האדם זוכה להגיע למצב של 'אזיל', כלומר, הוא ממשיך ללכת הלאה. והיפוכו הגמור מהיצר הרע שכל מטרתו היא להכשיל ולעצור את ההליכה וההתקדמות.

וגם כאשר האדם אינו נופל אלא זוכה לאור מסוים, היצר הרע מתלבש כביכול במצוות 'אזמרה', ואומר לאדם - "תשמח במה שיש לך, אל תמהר להתקדם וללכת הלאה, מה שיש לך זה רצון ה', אל תנסה ללכת, לעלות, ולגלות עוד אור".

אך באמת היצר הרע אינו מבקש מהאדם שיעבור עבירה, אלא שינוח. הוא מציע לעצור בתוך הטוב עצמו, ולכן העצירה מסוכנת כל כך.

וכנגדו - העצה היא 'תורה בכח'.

ההבדל בין תורה לתורה בכח, הוא כמו ההבדל בין עצירה להליכה. שכן לימוד התורה הוא גילוי השכל והאור, אבל תורה בכח, היא עבודה שאינה נעצרת כאשר האור מתגלה, אלא יש בה 'כח', והכח נותן דחיפה לאדם שיתקדם תמיד בלי לעצור.

אור שאין בו כח מאיר לאדם רק את המקום שבו הוא יושב. נכון, מותר ורצוי לשמוח במה שיש לך - אבל השמחה הזו לא תהווה עצירה מלהתקדם ולחפש עוד אור.

ולכן, דווקא על ידי התורה 'בכח' זוכים לחן, ולקבלת התפילות והבקשות.

בידה לדרך

כאשר הקב"ה מאיר לך - הוא לא רוצה שתישאר עם האור הזה. הוא בסך הכל נתן לך רמז וכיוון להיכן אתה יכול להגיע. תמשיך ללכת בלי לעצור, הן כשאתה מצליח, והן כשאתה נופל. ובסוף היום אל תשאל את עצמך 'האם הצלחתי?' אלא תשאל 'האם הלכתי והתקדמתי?'

בסיעתא דשמיא

כל חוברות 'לטייל בתורתו'
עד אליך!

כל החוברות על כל התורות שנלמדו – במחיר עלות מוזל ומסובסד

לרגל התחלת תורה א' – סבסוד מיוחד!

במהלך החודש הקרוב, מזמיני חוברת תורה א' 'אשרי תמימי דרך' ייהנו ממשלוח מוזל

לנקודת מסירה **10 ₪ בלבד**

משלוח עד הבית **25 ₪ בלבד**

1. נכנסים לטופס ההזמנות בנדרים פלוס
2. בוחרים חוברות וממלאים פרטים
3. החוברת בדרך אליכם – עד הבית או לנקודת מסירה

מזמינים עכשיו – בטופס ההזמנות בנדרים פלוס

קו 'לטייל'

04.6277.313

קו ארה"ב: 1.518.988.1314

אימייל: lb046277313@gmail.com

הר"ר דוד הלוי

להמשיך לכתוב היכן שר' אברהם עצר!

ביאור הליקוטים תורה ג'

המהפכה שהתחילה מאה שנה לאחר הפטירה | דור שמבקש הבנה ותמימות ללא פשרות | ואיך אנחנו יכולים להמשיך את מה שנשכח ונעלם

תחיית המתים לדפים מצהיבים

בעוד כחודש יחול יום הסתלקות הגאון האלוקי החסיד ר' אברהם בר' נחמן זיע"א.

למעלה ממאה שנים חלפו מאז הסתלק ללא שהשאיר אחריו שם ושארית - אך עם מתי מעט תלמידים ששתו בצמא את דבריו בחיים חיותו.

חלפו שנים, דמותו הנערצת כמעתיק השמועה וחסיד נצחי האפוי בלב הצדיק, שבעקבותיו משתרכות מימרות מבהילות ושיחות יקרות, הלכה והפכה לחלק בלתי נפרד מנכסי צאן וברזל של חסידות ברסלב.

אך עדיין חלקים שלמים של תורתו ומשנתו נשארו מוסתרים בינות לעצי ונקיקי היערות בהם הילך ר' אברהם בימי חייו הלוטים בערפל.

היו שנים בהם רוב רובה של תורתו נותרה בין מדפי הספרים המאובקים כאבן שאין לה הופכין. מעטים היו אלו שלמדו את ספריו 'ביאור הליקוטים' ו'חכמה ותבונה'. אפילו הספר כוכבי אור, היה משומש ובלה בחלקי השיחות והסיפורים, ומשום מה באותם חלקים בהם עסק ראבר"נ בעניינים טמירים ונעלמים, או בעיונים דקים בעומק תורותיו הקדושים - הדפים נשארו חלקים ומבריקים.

והנה, בשנים האחרונות, במהלך פלאי שאין לו שום הסבר טבעי, התרחשה לנגד עיננו 'תחיית המתים' אמיתית. אם עד לפני עשר שנים היה נדיר לראות בחורים או אברכים יושבים והוגים בספר ביאור הליקוטים בחברותא, הרי שכיום זהו מחזה נפרץ, וכמעט שאין מאן דהו שלא נחשף ולמד אפילו מעט מעומק חידושיו מחיי הנפשות.

אור. חיות. נשמה.

וזה עוד לפני שמדברים על 'ח"י הכללים' אשר בהם החייה ר' אברהם נפשות רבות בדורנו האחרון. כן כן, דווקא הדור שלנו, המבולבל, חסר הקשב והריכוז, היה צריך לגלות את מה שדורות שלמים של חסידי ברסלב לא זכו לו.

היום אי אפשר למרוח אנשים. אנחנו נמצאים בדור שבו מול חיפוש ואש שבוערת ומשתוקקת לאמת ללא פשרות. אין פרווה. זה נכון כשמדובר על הקיבוץ באומן בראש השנה שמשנה לשנה מתגלים הרצונות וכוחות מסירות הנפש של חסידי ברסלב בכל גיל - וזה לוהט לא פחות כשמדובר בבחורים ואברכים שמבקשים לדעת בכל ליבם איך באמת ניגשים אל הספר ליקוטי מוהר"ן, או במילים אחרות: איך אני יכול ללמוד תורה ולהבין מה רבינו רוצה ממני באמת?

וכשהנפשות המבקשות פוגשות את ר' אברהם, נפשם התמלאה חיות. אור. נשמה.

מצד אחד ר' אברהם הוא אש בוערת המתמזגת עם נהר משתפך, כל 'עובד' המבקש לקבל את דרכי עבודת התפילה וההתבודדות, את הדבקות והתמימות, מוצא אותה עולה על גדותיה בדלייו המלאים מים חיים של ר' אברהם.

ומאידך גיסא, ר' אברהם מעיד על עצמו ומכנה את עצמו בלשון מבא"ר, הוא לא מסתפק רק באמונה בלי דעת, אלא הוא משתוקק למלאות את הלבנה באורה של החמה, לתת לאמונה כלים של שכל וחכמה, שגם מי שאחר תמימותו ומכוח תמימותו ואמונתו מבקש להבין את הדברים, הוא יקבל את המענה השלם בבחינת 'טוב טעם ודעת למדני' - 'כי במצוותיך האמנתי'.

והמהפכה האדירה שר' אברהם העניו והשפלתן, פעל בכיסופיו הרותחים מאה שנים לאחר הסתלקותו, אין להם אח ורע.

דור שלם שמבקש ללמוד ליקוטי מוהר"ן מחדש לאור מסילת הכללים שיצק ובנה באומנות נפלאה. דרך לימוד שפותחת היכלות חדשים בכל שלב בלימוד, ומושתתת כולה רק על דברי רבותיו, הלא המה הרב והתלמיד, רבינו ומוהרנ"ת.

"אולי נכון ונבוא בו לנתיב העיקר בעתים אחרים"

ואחרי כל הדיבורים הגבוהים, בסוף יש כמה שורות, שנוגעות לא רק לדרך הלימוד, וגם לא לחידושים הנפלאים שכתב, והן שורות שר' אברהם מפנה אליך. לכל מי שמסכים לעזור לו ולהיות תלמיד טוב שיגמור לכתוב את מה שר' אברהם התחיל.

המטרה היא לא רק ללמוד את חידושיו, המטרה של הספר ביאור הליקוטים היא להנחיל דרך לימוד ודרך שחותרת ללב של התורות, לעומק כזה שממנו יפקו חיים השיחות והתפילות שצומחות מתוך התורות. ובתוך כל זה ר' אברהם מבקש מאיתנו בקשה. בבקשה שלו הוא נותן בנו הרבה אמון שאנחנו יכולים לעשות את זה.

בסוף הקדמתו כותב ר' אברהם כמה שורות שבהם הוא מספר משהו מעניין על כתיבת חידושיו:

"גם זאת להודיע, כי הרבה דברים נמצאים בביאורי, אשר לא הייתי כותבם מרוב פשיטותם, אבל כתבתי אותם מהכרח צירופיהם ושילוביהם להסימנים שאחריהם [או לפניהם].

ואם גם ברוב תלאותיי ומצוקותיי בגוף ובנפש, הפסקתי ונתעכבתי כמה וכמה פעמים באמצע הכתיבה והלימוד, ובהמשך הזמן נשמט מדעתי העיקר [העומד בצירוף ושילוב הטפל אשר הקדמתי אליו], לא רציתי להעביר עבור זה גם את הטפל, כי לפרקים חזרתי ונזכרתי על ידו גם העיקר.

ואפילו במקום שלא נזכרתי [מרוב הנתיבות הנחלקות ממסלת זה הלימוד], יהיו לציון וסימן, לי ולזולתי, אולי נכוון ונבוא בו לנתיב העיקר בעתים אחרים".

כל אחד שלמד ביאור הליקוטים מכיר את זה.

גם כשפותחים את הספר, לפעמים הדברים נראים מאוד פשוטים וכלל לא מחודשים.

אז דבר ראשון, מגלה לנו ר' אברהם שהדברים הפשוטים מהווים כעין הקדמה והסבר שעל ידם יבינו את החידוש שמגיע אחר כך.

אבל, הרבה פעמים, ר' אברהם מעיד על עצמו שמרוב מצוקות החיים שעברו עליו, הוא התחיל לכתוב מהלך, ובתחילה הוא כתב דברים פשוטים והוא שכח את המשך הדברים העמוקים.

לכן, חלק מהסיבה שהוא טרח והדפיס אותם, זה כדי שהוא או מישהו אחר, יוכל לבוא מתוך אותם הקדמות פשוטות, לעשות אחד ועוד אחד, ואולי הוא יוכל להגיע לחידוש ההוא שבגללו נכתבו כל אותם דברים פשוטים.

למעשה: ר' אברהם אומר לכל אחד מאיתנו, שגם אם אתה לומד ביאור הליקוטים ולא עפו לך מחיצות השכל והלב מעוצמת התובנות שהאירו לך, תנסה להעמיק יותר, תחשוב מה יכול להיות הצעד הבא, לאיפוא זה מוביל.

ועכשיו לסיום: גם אם אתה לא לומד 'ביאור הליקוטים', ובוא נגיד שלא התחברת לספר הזה כל כך, עדיין אתה יכול ללמוד כאן נקודה חשובה.

כשלומדים תורה של רבינו, גם אנחנו מחפשים את העומק של התורה. השינון, החזרה והסיכום של הדברים הפשוטים שוב ושוב, הם אלו שמובילים אותנו אל האוצרות הנחבאים.

וכשהנפשות המבקשות פוגשות את ר' אברהם, נפשם התמלאה חיות. אור. נשמה.

חידת החודש

י. ליפשיץ

בְּנֶימִין הִתְבָּרֵךְ עַל כָּךְ מִיּוֹסֵף אָחִיו,
וְכָל אֶחָד מְקַבֵּל זֹאת עַל יְדֵי לִמּוּדוֹ.
בִּלְעָדָיו אֵין מָקוֹם לְקַבָּלַת הַבַּקָּשׁוֹת,
וּבְהַשְׁלָמַת הַכֹּחַ, מִתְקַבְּלוֹת
הַתְּפִלּוֹת.

ניתן לשלוח תשובות על החידה
בעמדות 'נדרים פלוס' בשלוחת
'תשובות לחידת עלון מחוברים'

בין הפותרים נכונה את נושא החידה,
ואת רוב הפרטים, תתקיים הגרלה
ע"ס 500 ש"ח

פתרון החידה מגליון 27:

מיתה

זֶהוּ הָעֹנֶשׁ עַל 'לֹא יִהְיֶה לְךָ' וְעַל 'לָשׁוֹן הָרַע':
תמותת רשעה רעה, מתו כל האנשים

זֶה סוֹף הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר – שֶׁלִּפְנֵי הָאִישׁ הַיּוֹדֵעַ:
ואחריתה דרכי מוות

מֵאִידָךְ, זֶהוּ הַיּוֹם שֶׁמַּגִּיעַ לְשָׁם כָּל הַנִּשְׁמוֹת:
יום המיתה, יש התפשטות הנשמות

וְגַם הַצַּדִּיק זוֹכֶה לְכָךְ בְּעֵת מְנוּחָה שֶׁל שַׁבָּת:
הסתלקות משה בשעת רעוא דרעוין

שיחת מתחברים

מדברים על התורה

הר"ר דוד הלוי

מאיר ודוד עושים שינוי!

ואתם מוזמנים להצטרף אליהם...

מאיר: שלום דוד, אתה זוכר מה סיכמנו?

דוד: איך אפשר שלא... סיכמנו שאנחנו עושים שינוי, שינוי בשיחות, שינוי בלימוד.

מאיר: לא רק שאנחנו רוצים להשתנות והחלטנו להשתנות ולהתחדש כמו כולם, אנחנו גם פתוחים לשינוי, אנחנו ממש רוצים לשמוע רעיונות חדשים ואפילו לצרף אלינו עוד מישהו לשיחה המשותפת.

דוד: את הפרט האחרון אני לא כל כך זוכר... אבל בעצם למה לא?

מאיר: יפה, עברת את מבחן טבילת האש הראשונה, בדקתי אותך ולמעשה אתה נראה לי כשיר לשינויים.

דוד: יופי, אז מה שסיכמנו זה שבכל פעם מישהו מאיתנו יביא רעיון חדש לשיחה, משהו שונה, והיום אני מתחיל.

מאיר: המיקרופון שלך.

דוד: האמת היא, שאני רוצה ללמוד איתך את התורה ממש, כמו חברותא, אני לא יודע איך כותבים את זה אחר כך, וזה גם לא ממש תפקידי, אבל פעם פעם היינו חברותא, ואני רוצה פשוט עוד פעם לטעום מזה.

מאיר: טוב, אני מקווה שזה לא ישעמם אף אחד, אבל ההחלטה היא שלך. רק תגיד לי כבר למדת איזה פעם פעמיים את כל התורה, או שעכשיו אנחנו הולכים לקרוא יחד את התורה פעם ראשונה.

דוד: למדתי לפחות ארבע פעמים בבקיאות בשבוע האחרון, כל פעם לקחה לי בערך ארבעים דקות עד שעה, ועכשיו אני רוצה להתחיל בַּבַּחַת...

מאיר: על זה נאמר דברי חכמים בנחת נשמעים...

דוד: אז אני מתחיל. כאילו לא למדתי מעולם תורה א', מקווה שיצליח.

"אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'"

דע...

כי על ידי התורה נתקבלים כל התפילות וכל הבקשות שאנו מבקשים ומתפללים, והחן והחשיבות של ישראל נתעלה ונתרומם בפני כל מי שצריכין, הן ברוחני, הן בגשמי.

מאיר: סליחה שאני קוטע כבר על ההתחלה, אבל רבינו די סותם את דבריו, מה הכוונה על ידי התורה, לרקוד עם התורה? להאמין בתורה? ללמוד את התורה? לכתוב חידושי תורה?

דוד: חבל שאתה קוטע אותי, אם היית נותן לי להמשיך עוד משפט או שתיים לא היה לך שאלה.

מאיר: טוב שיהיה, לדעתי לא ככה לומדים, אבל נזרום.

דוד: התחלת עם ההערות? תן כמה דקות לנשום.

"כי עכשיו, בעוונותינו הרבים, חן וחשיבות האמיתי של ישראל נפל, כי עכשיו עיקר החשיבות והחן הוא אצלם.

אבל על ידי התורה נתעלה החן והחשיבות של ישראל, כי התורה נקראת "אילת אהבים וייעלת חן," "שמעלה חן על לומדיה". ועל ידי זה נתקבלין כל התפילות והבקשות...

בקיצור, כמו שאמרתי לך מאיר, לא צריך ללמוד עם עצבים, תקרא עוד שורה או שתיים וקיבלת את התשובה.

מאיר: אני מבין שראית בתוך דברי רבינו בצורה חד משמעית, שהעניין של התורה זה לימוד התורה, כי כתוב 'שמעלה חן על לומדיה', טוב...

דוד: מה פשר האנחה שנפלטה ממך? אתה מסכים? לא מסכים? לא כל כך הבנתי.

מאיר: אני רואה כמוך שזה מה שכתוב, אני גם למדתי את ההמשך של התורה וראיתי שרבינו מדבר על לימוד או עסק התורה בכוח, אבל דווקא לכן מציק לי ההתעלמות הזאת בתחילת התורה, המדיניות העמומה הזאת, שכתוב 'על ידי התורה', למה רבינו לא יכול היה לתרום לי עוד איזה מילה או שתיים, "על ידי התורה שלומדים בכוח".

דוד: עכשיו הבנתי אותך יותר, אבל השאלה שלי היא, האם זה לא הדרך של רבינו בכל תורה?!

מאיר: יכול להיות, אז אני אשאל בכל תורה, כי יכול להיות שאני מפספס כאן איזה נקודה חשובה. אבל בינתיים סתם נכנסנו לסמטה, אתה יכול להמשיך את הלימוד.

דוד: לפני שאני אמשיך, אשתף אותך בשאלה, שאני לא מבין כבר שנים, ואני חי בהדחקה איתה. זה לא שאלה עיונית, אבל חייב לומר אותה ולהוציא אותה מהפה.

כל העניין הזה שצריך שיהיה לי חן כדי שיקבלו את התפילה שלי - מרגיש לי מאוד קשה. הרי ה' שומע את כל התפילות, כמו שאומרים 'כי אתה שומע תפילת כל פה', ואפילו שאני רחוק, בשיא החושך, וגם כשאני נמצא במקומות הכי רחוקים בעולם, רבינו לימד אותי בהרבה מקומות שהדיבור של התפילה נמצא איתי בכל המקומות, וה' שומע אותי.

ופתאום אני מקבל כזה ברקס, שאני באמת נבהל ממנו.

אם אין לי חן, אז אין לה' כביכול מקום בתוך הלב לקבל את הדברים שלי. וכל זמן שיש לי יצר הרע ושטויות, אז אין לי חן, והדברים שלי חסרי חן. והם לא מתקבלים. קשה...

מאיר: דוד, כל הכבוד על הפתיחות והאומץ. זה באמת שאלה קשה וטובה. אתה מעדיף להתקדם או לדבר על זה?

דוד: רציתי בעיקר להגיד את זה.

מאיר: אז תתקדם הלאה, אבל רק אני אגיד, שעם כאלו שאלות, אפשר להתחיל ללכת עם התורה בהתבודדות בצורה אחרת לגמרי.

דוד: תודה, אז אני ממשיך...

"כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר, להתקרב להשם יתברך על ידי אותו הדבר

כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב: "חכמת אדם תאיר פניו".

כשאני קורא את זה עכשיו, אני שם לב לאיזה מילה שחוזרת על עצמה, בצורה קצת קיצונית..

דבר, דבר, דבר, דבר. ארבע פעמים רבינו חוזר על המילה 'דבר', למרות שכבר הפסקנו ללמוד תורה ד'.

מאיר: זה מעניין, השאלה אם אפשרי בכלל לכתוב את זה אחרת.

אבל אותי תפס המשפט שאני יכול להבטיח לך, שכמעט לא ראיתי אותו, ולא שמתי לב לחשיבות שלו בתוך התורה הזאת.

דוד: למה אתה מתכוון?

מאיר: **להתקרב. אל. השם. יתברך.**

אני אסביר לך למה זה כל כך תפס אותי.

כי במהלך הפשוט של התורה, המטרה היא להגיע למצב שיש לי חן, ואז אחרי שיש לי חן, התפילות שלי מתקבלות ואני מסודר. כך נדמה במבט ראשון ושטוח. וכשאני נכנס יותר להמשך של התורה, אני מנסה להבין אם איש הישראלי צריך להסתכל בשכל של כל דבר, אז למה זה לא מטרה בפני עצמה?! למה העניין הזה הוא רק היכי תמצי להגיע לעליית החן וקבלת התפילות...

ואפילו כשאני מרשה לעצמי להניח לסוג הקושי הזה, ולהמשיך ללמוד את התורה, אני מתקשה יותר, כי כשאני רואה שכתוב שעל ידי ההסתכלות בשכל של כל דבר, יש כזה אור נפלא שמאיר לי ואני זוכה **להתקרב על ידו לה' יתברך** מכל דבר בעולם. אז הגעתי לפסגה!!! למה אני צריך עכשיו עוד משהו?! אני כבר קרוב, אז על מה אני צריך להתפלל?

דוד: אין לי מילים להגיד לך כמה אני מתחבר לשאלה שלך. מקודם הייתי כזה ביקורתי, וכבר התחלתי להתכווץ מכל משפט שלך, ועכשיו אני

כל העניין הזה שצריך שיהיה לי חן כדי שיקבלו את התפילה שלי - מרגיש לי מאוד קשה. הרי ה' שומע את כל התפילות, כמו שאומרים 'כי אתה שומע תפילת כל פה', ואפילו שאני רחוק

נושם עמוק ואומר לעצמי, איך אני רוצה ללמוד תורה א'. איך אני אוהב אותה אחרי כזו שאלה נפלאה.

אפשר להמשיך עוד כמה שורות?

מאיר: בשמחה!

דוד: "וזה בחינת יעקב. כי יעקב זכה לבכורה, שהוא ראשית, שהוא בחינת חכמה, כמו שכתוב "ראשית חכמה". וזה בחינת "ויעקבני זה פעמים", ותרגום אונקלוס: "וחכמני".

וזה בחינת שמש, כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש; וזה בחינת "ואורח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום"; וזה בחינת חי"ת – לשון חיות, כי החכמה והשכל הוא החיות של כל דבר, כמו שכתוב: "החכמה תחיה" וכו'.

מאיר: נראה לי שאנחנו צריכים כבר לסיים, אז אני רוצה להתעכב על איזה נקודה אחת, שיישאר לנו על מה לחשוב, תוך כדי הריצה למכולת, או כל עיסוק אחר, כי זה מאוד טוב שהראש חושב בדברי תורה כל היום...

דבר ראשון, מישהו שאל אותי, על הפסוק 'ראשית חכמה', שרבינו אומר שראשית זה חכמה, אבל ההבנה הפשוטה של הפסוק, היא ש'ראשית חכמה יראת ה'', דהיינו שצריך להקדים את יראת ה' לחכמה, ואם כן הראשית זה לא החכמה, אלא יראת ה'.

דוד: שאלה טובה, אבל בפשטות אפשר לומר מקשרי התורה, שהיראה זה הנו"ן, ומהפסוק רואים שצריך להקדים את הנו"ן לחי"ת.

מאיר: זה מה שגם הוא רצה לומר, אבל זה נראה לי תשובה יפה אבל מטייחת, סוג של ביאור שאתה אומר לעצמך, שזה בהחלט מאוד מקושר למהלך התורה, אבל מה לעשות, שלפי זה היה יותר כדאי שרבינו יביא את זה בהמשך דבריו כראיה לכך שצריך להקדים את הנו"ן לחי"ת...

וכל זמן שרבינו הביא את הפסוק כאסמכתא לכך שראשית זה חכמה, אז עדיין השאלה עומדת בעינה.

דוד: קיבלתי. מה שאמרת עכשיו, זה נקודה טובה לכל הלימוד, אנחנו שואלים שאלה, מאיר לנו איזה כיוון יפה מתוך קשרי התורה, ואנחנו מוותרים לעצמנו גם כשזה לא יושב מאה אחוז טוב, מעגלים פינות... אז אני באמת אקח את זה לתשומת ליבי.

לטייל בתורתו

שעמו דיבר

פרויקט להפצת הלימוד בספרי"ק ליקוטי מוהר"ן

ואלה שמות הזוכים

הזוכים בהגרלות במפעלי 'שעמו דיבר', הניתנים למילוי בכל שבוע בעמדות 'נדרים פלוס', ובקו לטייל בתורתו - 04-6277-313 בשלוחת המבחנים

המבחן השבועי

הר"ר **אביאל כהן** הי"ו – מעלה אדומים | הר"ר **אברהם צדקה** הי"ו – ירושלים | הר"ר **אהרן צבי כהנשטאם** הי"ו – ביתר עילית | הר"ר **אהרן גבאי** הי"ו – ביתר עילית | הר"ר **אפרים מרגלית** הי"ו – בית שמש | הר"ר **בצלאל גלינסקי** הי"ו – ירושלים | הר"ר **ברוך גרינפלד** הי"ו – ירושלים | הר"ר **דוד קנייבסקי** הי"ו – טבריה | הר"ר **חיים יעקב סלוביץ** הי"ו – מודיעין עילית | הר"ר **יהודה רונין** הי"ו – ביתר עילית | הר"ר **יהודה רונין** הי"ו – ביתר עילית | הר"ר **יואל דייטש** הי"ו – בית שמש | הר"ר **יוסף שלום** הי"ו – ירושלים | הר"ר **יוסף שלום** הי"ו – ירושלים | הר"ר **יוסף חיים בישמוט** הי"ו – מודיעין עילית | הר"ר **יעקב טפליצקי** הי"ו – ירושלים | הר"ר **יעקב נתן דייטש** הי"ו – בית שמש | הר"ר **יעקב קליגר** הי"ו – צפת | הר"ר **ישראל לויה** הי"ו – בני ברק | הר"ר **ישראל מאיר מוסבי** הי"ו – ירושלים | הר"ר **ישראל נחמן פראנק** הי"ו – ירושלים | הר"ר **מאיר שיק** הי"ו – בני ברק | הר"ר **מרדכי אלעזר עזיזיאן** הי"ו – ירושלים | הר"ר **נחמן ויסקי** הי"ו – ירושלים | הר"ר **נחמן אליעזר בורשטיין** הי"ו – חריש | הר"ר **נחמן ישועה כרמל** הי"ו – שילה | הר"ר **נחמן ברלב** הי"ו – בית שמש | הר"ר **נחמן קורל** הי"ו – צפת | הר"ר **נחמן ויסקי** הי"ו – ירושלים | הר"ר **נתן יוסף צור** הי"ו – מירון | הר"ר **פרץ יהונתן ציוני** הי"ו – בני ברק | הר"ר **צבי אברהם זילבערשטיין** הי"ו – עפולה | הר"ר **שמואל יצחק סאל** הי"ו – ירושלים | הר"ר **שמחה פרידמן** הי"ו – צפת | הר"ר **שמעון אלטער בר ישראל** הי"ו – עפולה | הבה"ח **אורי נחמיה טויבר** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **אלעזר קוובבר** הי"ו – בני ברק | הבה"ח **אריה לייבוש ברגשטיין** הי"ו – בני ברק | הבה"ח **דב ארלנגר** הי"ו – בית שמש | הבה"ח **הלל אלבאז** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **חיים מאיר לודמיר** הי"ו – ביתר עילית | הבה"ח **יצחק אמדדי** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **מרדכי אלימלך קאופמן** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **משה גלינסקי** הי"ו – מודיעין עילית | הבה"ח **נחמן קעניג** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **נחמן כהן כהן** הי"ו – קרית גת | הבה"ח **נתן אורלנצ'יק** הי"ו – ביתר עילית | הבה"ח **נתן רוזנבלום** הי"ו – בית שמש | הבה"ח **נתן צבי קעניג** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **נתן מרדכי וויס** הי"ו – מודיעין עילית | הבה"ח **נתן רחמים** הי"ו – צפת | הבה"ח **שמעון אקרמן** הי"ו – צפת

המבחן העיוני השבועי

הר"ר **אהרון מאיר שפירא** הי"ו – מודיעין עילית | הר"ר **יהודה מאיר קמרמן** הי"ו – רכסים | הר"ר **יוחאי יהודה בן שלום** הי"ו – רכסים | הר"ר **יעקב נתן דייטש** הי"ו – בית שמש | הר"ר **נחמן אליעזר בורשטיין** הי"ו – חריש | הר"ר **נחשון דוד אביטל** הי"ו – צפת | הר"ר **ניסן חנוביץ** הי"ו – חריש | הבה"ח **מאיר אשכנזי** הי"ו – ירושלים | הבה"ח **נתן ינאי** הי"ו – אלעד

השאלה של לטייל - לחידודא

הר"ר **נחמן טייכנר** הי"ו – צפת

חידת החודש

הר"ר **אהרן גלינסקי** הי"ו – מודיעין עילית

אשריכם אלפי המטיילים בתורתו שזללו למצולות ים החכמה!

בס"ד

סניף חדש!

לטייל בתורתו

פתיחת זמן חורף
והתחלת הלימוד בתורה א'

יתקיים אי"ה
ביום רביעי יז' חשוון

השערים פתוחים!

אברכים בני תורה, חסידים ואנשי מעשה,
מוזמנים להשתתף מדי ערב

בכולל ערב

מתיבתא דרב נחמן

סניף ירושלים - רמות

לשקוע בלימוד עיוני ומענג
בספה"ק 'ליקוטי מוהר"ן'
בתורה א' 'אַשְׁרֵי תְּמִימֵי דָרֶךְ'
להבין את עומק תורתו של מוהר"ן מברסלב זי"ע
להתחיל לחיות חיים חדשים. באמת.

• כל יום בין השעות 20:30 - 22:00 בערב •

לנוחיותכם מתקיים מנין מעריב בשעה 22:00

"יחודי: מילגת לימוד על בסיס יומי!

(אין צורך להשתתף כל החודש)

יש לך זמן היום?
היכנס אפילו
ללילה אחד!

הכולל מתקיים
בבית המדרש 'ברסלב וויצהנדלר'
רחוב חזקיהו שבתאי 8 רמות
לפרטים: **052-718-2228** - הרשמה במקום

יש בי תן

מה עושים כשלא נרדמים? | פגישה מעודדת

החיים הם רצף אירועים שמפריעים לישון יפת יעוץ שינה בע"מ

זעליג נעמד מול השלט ונאנח.

איש יקר זעליג. פעיל ונמרץ. עושה תורתו קבע ומלאכתו עראי.

תמיד שמח לעזור ולהגיד מילה טובה.

עוסק בצורכי ציבור באמונה, ומכישוריו הרבים ופעילותו הנמרצת נהנו כולם.

בסדר יומו העמוס תיזז בהצלחה בין שלל פעילויות הקודש שעסק בהם תמיד.

וכמו שאהבו מתפללי בית הכנסת לומר, 'מה שכולם עושים בשבוע, עושה זעליג ביום אחד ברוגע.'

תלמיד חכם. אהוב למטה ונחמד למעלה. נח למקום וטוב לבריות.

בקיצור איש כלבבנו.

דא עקא, כמו שאומרים. לזעליג הייתה בעיה קטנה. קטנטנה.

בשעת לילה מאוחרת כשסיים את סדר יומו העמוס נכנס זעליג למיטה ו... לא נרדם. פשוט לא נרדם.

מתהפך על משכבו סחור סחור, סופר כבשים נמרים ופינגווינים. ואין, השינה ממנו והלאה.

ניסה את כל כדורי השינה לסוגיהם ומינוניהם.

אך נדמה כי ככל שהכדור היה חזק יותר, כך השינה הייתה מתרחקת לה עוד יותר, שמחה לאד ומצחקקת לה בהנאה.

כל הסגולות הבדוקות ושאינם, עברו תחת ידיו. הוא ישן עם שיני שום בנחיריים, ושם עלוקות בגרביים. אך שר השינה קבע לעצמו מנהג של קבע, להטיל עליו את שנתו רק כשהזריחה החלה מבקיעה את השמיים הבהירים.

על יפת יעוץ שינה בע"מ הוא קיבל אינפורמציה מעולה.

אנשים מספרים כי כבר בקליניקה הנחירות מתחילות לעלות מעלה מעלה. אשה ריח ניחוח.

החיים הם רצף אירועים שמפריעים לישון יפת יעוץ שינה בע"מ

זעליג נעמד מול השלט ונאנח.

נקש קלות על דלת המשרד, ופתח את הדלת.

מזכיר ישנוני קיבל את פניו. וכשהבחין בסבר פניו התמהות אמר 'ככה זה שאתה עובד אצל יפת. אתה רק רוצה לישון כל הזמן'.

לאחר המתנה קלה כשהגיע תורו, נכנס לחדר והתיישב בכורסא המרווחת.

מולו ישב יפת, בעשור החמישי לחייו. שערות שיבה החלו למלאות את זקנו המגולגל. ושלייקע'ס ענק מימדים ניסה להשליט סדר במרחבי בטנו התופחת.

'תשלם לי קודם'. ביקש יפת. 'פשוט לא תמיד אנשים ערניים מספיק שהם יוצאים מפה'.

זעליג צחקק ואמר 'אל תדאג, איתי אין לך מה לחשוש'.

'אוקיי'. יפת הניח את ידיו על צדעיו וביקש 'ספר לי קצת על עצמך'.

זעליג נבוך מעט פירט את סדר יומו העמוס והמלא.

'וכשאני מגיע סוף סוף למיטה מותש ועייף' סיים זעליג את המונולוג הארוך 'אני פשוט לא נרדם. לא נרדם. כלום. נאדה. זירו. אפס.'

'מה אתה עושה כשאתה נשכב במיטה?' התעניין יפת.

'אה, זה משתנה. בדרך כלל אני שומע משהו. שירים, קו המידע, לפעמים שיעור כל שהוא. ת'ודע כמו כולם.'

'למה מיד כשאתה נשכב אתה צריך לשמוע משהו' שאל יפת.

'מה זה למה?' התעצבן זעליג 'מה אתה רוצה שאני יעשה.'

'אולי סתם תחשוב, תחלום על משהו.'

'ואולי', אמר יפת בעדינות 'אולי אתה מפחד לפגוש את זעליג'.

'לא הבנתי', כחכך בגרונו, 'אני זעליג'.

'בדיוק.' ענה יפת בקול שקט 'אולי מיד כשאתה נכנס למיטה אתה חייב לשמוע משהו רק כדי לא לפגוש את זעליג. רק לא לפגוש את עצמך.'

'עצמך האמיתי אני מתכוון.' דייק יפת. 'לא את זעליג העסוק המוצלח והמוערך שבחוץ. לא את זעליג שכל הקיימות שלו תלויה רק במה שהוא עושה.'

'ללא הבנתי.' גמגם זעליג. למרות שבסתר ליבו דווקא החל להבין.

'אני אסביר לך, זעליג יקירי.

אנחנו בדור שהמשמעות והערך של בן אדם, גם בעיני עצמו ובוודאי בעיני בסביבה, תלוי אך ורק במה הוא עושה, ובכמה הוא עושה. ב - 2026 סופרים הצלחות. גם ברוחניות אגב.

מה שגורם לאנשים לרוץ בלי הפסקה ולעשות דברים רק בשביל להרגיש קיימים, להרגיש שהם שווים משהו. לא

ברוך הבא. בא. בא תביד את זעליג. איש טוב. איש עם חן. איש עם חשיבות.

להרגיש עלובים וחסרי ערך.

זה מרדף על החיים ממש.

אם הוא לא עושה משהו אין לו משמעות, אין לו ערך.

אתה אולי עוד לא מבין עד הסוף מה אני אומר, אבל אם תפגוש את זעליג יום אחד תשאל אותו:

זעליג מה כל כך מפחיד אותך בלפגוש את עצמך הרגוע?

מי אתה זעליג כשאתה שוכב במיטה בלי לעשות דבר?

דמעה סוררת החלה זולגת במורד לחיו של זעליג ונספגה בזקנו הארוך.

יפת פתח את הספר הכרוך שנח על שולחנו והחל לקרוא:

'דַּע כִּי עַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְקַבְּלִים כָּל הַתְּפִלּוֹת וְכָל הַבַּקָּשׁוֹת שֶׁאָנוּ מְבַקְּשִׁים וּמִתְפַּלְּלִים. וְהַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלֶּה וְנִתְרוֹמֵם בְּפִּנֵי כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִין, הֵן בְּרוּחָנִי וְהֵן בְּגַשְׁמִי'.

אתה שומע מה כתוב פה, זעליג?

'חֵן וַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִתְעַלֶּה וְנִתְרוֹמֵם בְּפִּנֵי כָּל מִי שֶׁצְּרִיכִין'.

אתה יודע מי הכי צריך לדעת את החן והחשיבות שלך?

אתה.

החן והחשיבות של מי שאתה.

אתה באת לעולם כתינוק חמוד וחייכן.

יהודי. חלק אלוק ממעל. ילד שרוצה רק לעשות טוב.

בלי להצטרך לעשות כל כך הרבה דברים בשביל להרגיש קיים.

יפת שתק כמה רגעים והמשיך לקרוא:

'כִּי עַכְשָׁיו בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים חֵן וַחֲשִׁיבוּת הָאֱמִתִּי שֶׁל יִשְׂרָאֵל נָפַל. כִּי עַכְשָׁיו עִקַּר הַחֲשִׁיבוּת וְהַחֵן הוּא אֶצְלָם. אֲבָל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה נִתְעַלֶּה הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל'.

שים לב זעליג, שרבינו לא מסביר מי זה **'אצלם'**.

מה אתה אומר? אולי אצלם זה כל מי שהוא לא אתה.

אולי זה כל האנשים המוצלחים שאתה מכיר. השכן עם הטסלה, והחבר עם התעודת רבנות.

ברוך הבא. בא. בא תכיר את זעליג.

איש טוב. איש עם חן. איש עם חשיבות.

סתם ככה, בלי לעשות משהו מיוחד.

ככה נולדת.

'מה שאתה אומר בעצם' אומר זעליג לאחר שתיקה ממושכת 'שאני מפחד לפגוש את זעליג הזה בלילה, זעליג שפתאום לא עושה כלום.'

'נכון מאוד' אמר יפת 'זעליג האמיתי נולד טוב. נולד שמח. השם אוהב אותו נורא.

זעליג בא לעולם עם 'חֵן וַחֲשִׁיבוּת שֶׁל יִשְׂרָאֵל' שלא תלויה בשום דבר, בלי צורך בשום אישור למי שאתה בעצם.'

'אבל תגיד יפת'. שאל פתאום זעליג 'זה לא יגרום לי להפסיק לעשות דברים. דברים טובים אני מתכוון. אם אני שווה ויש לי חן וחשיבות מובנית ומולדת למה שאני יקום ויעשה דברים ולא ימשיך להתכרבל במיטה?'

'יפה מאוד! שאלה מדויקת.' החמיא יפת. 'אבל לא.'

'השי"ת ברא בטבע האדם שכשהוא מרגיש שהוא טוב וחי את החן והחשיבות שלו, אז אדרבא יש בו רצון עז **לבטאות** את הטוב שיש בו. להוציא מהכח אל הפועל, ולעשות עוד יותר טוב.

תבדוק בבית. תנסה להגיד לבן שלך כמה הוא טוב, ותן לו את ההרגשה כמה האהבה שלך אליו היא בלי תנאי. ותראה איך נוצרת בו החשק והאנרגיה לעזור ולתת.

זעליג, אתה יכול להמשיך לעשות בדיוק מה שעשית עד היום.

אבל הפעם בצורה בריאה יותר.

אם עד היום היית צריך לעשות בשביל להיות. מהיום הפוך, תעשה בגלל שאתה כבר קיים.

ברוך הבא.'

זעליג לקח נשימה ארוכה נשם את הדברים.

ו...

נרדם.

לילה טוב.

אתה יודע מי הכי צריך לדעת את החן והחשיבות שלך? אתה. החן והחשיבות של מי שאתה. אתה באת לעולם כתינוק חמוד וחייכן.

בשביל מה לעיין?

האם אפשר לעיין ולחדש, לפצח ולהבין כל שורה, ובכל זאת לעמוד מבחוץ? | מה באמת מחפשים כשמתאמצים ללמוד 'בעיון'? | סוד השכל שבתוך התורה שמתגלה במצוות פרה אדומה

חדרים ועליות ריקים?

הוא היה איש צעיר, שכל ימיו חיפש. חיפוש דוחק ומבוהל, כזה שגונב שעות שינה ומרוקן כל שיחת חולין ממשמעותה. הוא ידע שיש דרך לחיות חיים שיש בהם ממש, חיים שכל בוקר שקמים בהם מרגישים טעם - אבל לא ידע איך למצוא אותה.

הוא שמע עצות מכל מי שפגש. זה אמר לו שהסוד טמון בהתמדה, וזה טען שהכל תלוי בכוונה, והשלישי לחש לו שרק מי שמגיע אל המקום הנכון, אל המקור האמיתי, זוכה לגלות את זה.

כל עצה כזו הציתה בו תקווה לרגע, ודעכה כשגילה שהיא לבדה אינה מספקת. ובכל זאת, הוא לא הרפה. יום־יום הוא הקדיש שעות למאמץ הזה - לומד, שואל, מבקש, מנסה שוב ושוב לתפוס משהו שתמיד חומק...

ואז, יום אחד, הגיעה אליו שמועה שהצליחה לרתק אותו כפי שדבר לא ריתק אותו קודם. 'ישנו 'ארמון המלך' - פלטרין עצום ופלאי, שבתוכו גנוז האוצר היקר ביותר בעולם: סוד החיים עצמם.

לאחר מסע ארוך ומייגע, הגיע האיש אל שערי העץ הכבדים של הארמון. בלב הולם הוא דחף את הדלתות ונכנס.

המראה שנפרש מול עיניו עצר את נשימתו. הוא מצא את עצמו בתוך מבוך מרהיב של חדרים עצומים, תקרות גבוהות מעוטרות בזהב, ומסדרונות אינסופיים.

בהתלהבות, הוא החל לחקור את המקום. עבר מחדר לחדר, מדד את עובי קירות השיש, רשם לעצמו במחברת את זוויות הפתחים, והתפעל מהאופן המדויק והגאוני שבו חלון אחד מכניס אור בדיוק לזווית של החדר הבא. הוא הפך למומחה של ממש לארכיטקטורה של הארמון, ידע בעל פה כל מסדרון, כל מדרגה וכל חיבור.

אבל אז, לאחר שבועות ארוכים של שרטוטים ומדידות, הוא נעמד באמצע טרקלין מפואר, והעביר את מבטו על סביבותיו. שקט מוחלט שרר שם. פתאום היכתה בו ההבנה המכאיבה: 'החדרים מרהיבים, בנויים לתלפיות - אבל הם ריקים'.

'הבנתי איך הארמון בנוי', אמר לעצמו, ותסכול עמוק צרב את גרונו, 'אני יודע להסביר כל פרט הנדסי במבנה הזה. אבל איפה האוצר? בשביל מה בעצם נכנסתי לכאן? מה התוכן שממלא את כל החלל היפהפה והריק הזה?'

אז בשביל מה נועד החיפוש?

התחושה הזו, של שיטוט בארמון גאוני אך חסר חיים, מוכרת היטב לרבים שמנסים לצלול אל התורה של רבינו, ולקיים את ציווי 'ללכת עם תורה בעיון'.

שעות ארוכות הוא יושב מול הספר. מאמץ את מוחו, מפרק כל משפט ומרכיב אותו מחדש, שואל, מתרץ, בונה את המבנה והמהלך של התורה. כך אמרו לו - שכדי להרגיש טעם אמיתי בלימוד, כדי להגיע לפנימיות, צריך ללמוד בעיון.

אבל בתוך תוכו מתגנבת עננה של תסכול: 'בסדר', הוא אומר לעצמו, 'הבנתי מה הראיה, ולמה הלשון מדוקדקת דווקא כך. אבל איפה העומק? בשביל מה אני מעיין? מה אני אמור למצוא מתחת למבנה הגאוני של התורה?'

המילים נשארות חיצוניות ויבשות, אני מבין את השכל ההגיוני של התורה, אבל נשאר בחוץ, צמא למשהו שיחייה אותי'.

ממש כאותו צעיר, שאוחז בידית דלת הארמון, מטייל להנאתו בתוך החדרים והעליות, אבל לא מצליח לגעת בתוכן הפנימי, באותה נקודה של אמת שתעורר את נשמתו.

שבילי השכל וחדרי הפלאות

אל החיפוש הבלתי מתפשר אחר ה'פנימיות' בתוך חיצוניות הלימוד, התייחס רבינו הקדוש כשהחל לקרב את תלמידו הגדול, מוהרנ"ת.

רבינו פנה למוהרנ"ת (חיי"מ תקצד), שניסה לשקוד על דלתי תורתו הקדושות, והבטיח לו הבטחה פלאית:

"וַאֲנִי אֶפְתַּח לְךָ שְׁבִילֵי הַשֵּׂכֶל, וְתֵלֵךְ וּתְטַיֵּיל דַּרְדְּ כָּל הַתּוֹרוֹת שֶׁלִּי כְּדַרְכָּךְ הַהוֹלֵךְ וּמְטַיֵּיל בְּהֵיכָלוֹת וּבְנְיָנִים נִפְלָאִים וְנוֹרָאִים".

רבינו ממשיל את ההליכה עם תורה לטיול מרתק בארמון. כאשר לומדים תורה בעיון אמיתי, נכנסים לחדר אחד, מתפלאים מחידושיו, ופתאום מגלים פתח סתרים שמוביל לחדר אחר, ומשם לעלייה נוספת.

כל החלונות והפתחים נפתחים זה לזה, **"וּמְקֻשָּׁרִים וּמְשֻׁלָּבִים זֶה בָּזֶה בְּסֵדֶר נִפְלָא וּבְחָכְמָה עֲמֻקָּה וּבְתַכְלִית הַיֹּפִי וְהַנּוֹי".**

זהו תיאור נשגב ומרומם הממחיש כיצד לימוד העיון חושף את הפנימיות המופלאה של התורה. אך הלומד המבולבל עדיין שואל את עצמו באכזבה:

"נפלא מאוד! אני רואה את הקשרים, אני מבין שפסקה אחת מחוברת לשנייה. אבל מה מונח בתוך החדרים האלו? מהו ה'שכל' הזה שאליו אני אמור להיפתח? מהי התכלית של כל המבנה הזה?".

ואז, יום אחד, הגיעה אליו שמועה שהצליחה לרתק אותו כפי שדבר לא ריתק אותו קודם. ישנו 'ארמון המלך' - פלטרין עצום ופלאי, שבתוכו גנוז האוצר היקר ביותר בעולם: סוד החיים עצמם.

לאחר גילוי נפלא זה, הצעיר שמשוטט בארמון כבר אינו מבולבל. הוא יודע בדיוק מה לחפש מאחורי הדלתות המגולפות

הסוד של הצדיק המיואש

גם את התשובה המטלטלת לשאלה הזו, גילה רבינו הקדוש בעצמו, בהמשך של אותה שיחה בינו למוהרנ"ת:

ובמקום להמשיך ולהסביר כיצד הולכים עם תורה ומגלים את פלאותיה, בחר רבינו לספר למוהרנ"ת סיפור. סיפור על צדיק גדול שנפל בדעתו עד מאוד, עד כדי כך שכמעט אבדה תקוותו.

אבל אותו צדיק החיה את עצמו במחשבה שבכל זאת הוא שווה משהו. כי אפילו אם חלילה יהפוך לאפר הנדרס תחת כפות רגלי הצדיקים, כפי שאמרו חז"ל שזהו עונשם של הרשעים -

"עַל כָּל פָּנִים אַיִן וָאֶפֶס לֹא יִהְיֶה מִמֶּנִּי... בְּוַדַּאי יִהְיֶה בְּזֶה הָאֵפֶר אֵיזֶה בְּחִינַת חִיּוּת, וְגַם זֶה טוֹב, כִּי אֶפֶס לֹא יִהְיֶה עוֹד מִמֶּנִּי".

כאן גילה לנו רבינו את הסוד הגדול ביותר של הלימוד בעיון:

מה אנו מחפשים כשמעיינים בתורה?

את האוצר היקר של ההתחזקות מתוך הייאוש, שהוא זה שמסתתר בתוך החדרים הפנימיים של הארמון!

תכלית הלימוד והעיון אינה רק 'להבין את המהלך' השכלי, אלא למצוא את ההתחזקות. למצוא את השכל האלוקי שמאיר לכל אדם בכל דרכיו שלעולם אין ייאוש.

הפנימיות של כל תורה, של כל פסוק ושל כל חדר בארמון, היא היכולת לגלות את החיות והתקווה גם במצבים החשוכים וה'חיצוניים' ביותר. לדעת שגם באפר - מסתתרת נקודת תקווה של קירבה להשי"ת.

למצוא פנימיות בתוך החיצוניות

היסוד העצום הזה מאיר באור יקרות את התורה הראשונה בליקוטי מוהר"ן בה אנו עוסקים - "להסתכל בשכל של כל דבר".

להסתכל ב'שכל' שבתוך ה'דבר', משמעו שלא להיעצר לעולם בקליפה החיצונית והיבשה של המציאות, או של התורה בעצמה, אלא לחתור ולחפש את השכל הפנימי, את הכוונה האלוקית, ואת החיות שמסתתרת בפנים.

מוהרנ"ת (ליקו"ה פקדון ד, כג) מבאר על פי קשרי התורה את מצוות פרה אדומה, ועל פי דבריו מתבארת עוד יותר מהות גילוי הפנימיות בתורה על ידי העיון:

מצווה זו נראית כביכול כמצווה חיצונית. הפרה האדומה מסמלת את תכלית הדין, הצמצום והריחוק. צבעה האדום רומז לדין, שורפים אותה עד שהיא הופכת לאפר, וכל המצווה נעשית מחוץ למחנה. זוהי, כביכול, תכלית החיצוניות וההסתרה.

ולמרות זאת, הכהן לוקח דווקא את האפר הזה - את סמל הריחוק, הדין והשריפה - ובעזרתו בלבד מטהרים את טומאת המת:

"כִּי פָּרָה אֲדֻמָּה הִיא בְּחִינַת תַּכְלִית הַצִּמְצוּם, שֶׁהוּא בְּחִינַת תֹּקֶף הָאַדְמִימִיּוּת שֶׁהוּא תֹּקֶף הַדִּין. אֲבָל בְּכֹחַ הַמְצָוָה הַזֹּאת הָיָה כֹּחַ לְהַכֹּהֵן שֶׁיְּמַתֵּיק גַּם זֶה הַצִּמְצוּם, עַד שֶׁדַּיְקָא עַל יְדֵי הַצִּמְצוּם הַזֶּה, בְּחִינַת עֲפַר שְׂרֵפַת הַחַטָּאת, שֶׁיְּחַבְּרוּ הַחִיצוֹנִיּוּת אֶל הַפְּנִימִיּוּת".

התורה הראשונה בליקוטי מוהר"ן מגלה לנו שגם במצבים של 'פרה אדומה' - שבהם אדם מרגיש שהוא נמצא 'מחוץ למחנה', שמציאות חייו היא רק צמצום ודין, שנדמה לו שהוא נשרף והפך רק לאפר חסר תוחלת - גם שם בדיוק מסתתר שכל וחיות.

מטרת העיון בתורה היא להעניק לנו את הכוח של הכהן, לרדת אל המקומות הללו, למצוא שם את נקודת החיות בתוך החיצוניות הקיצונית ביותר, ולחבר אותה בחזרה אל הפנימיות.

הסיבה שבגללה אנו מעיינים

לאחר גילוי נפלא זה, הצעיר שמשוטט בארמון כבר אינו מבולבל. הוא יודע בדיוק מה לחפש מאחורי הדלתות המגולפות. וגם המעיין שיושב שעות רבות מול ליקוטי מוהר"ן, יודע בדיוק מה הוא מחפש.

הוא מעיין בתורה, כי הוא יודע שרק שם הוא יוכל למצוא את התקווה הגדולה של החיים. וכשהוא מרגיל את שכלו לטייל בין חדרי התורה, ולחצוב מתחת למילים קשרים עמוקים של חיות, אמונה והתחזקות - הוא קונה לעצמו את הזכות לטייל בתוך חייו שלו.

הר"ר מאיר לוין

תורה של כלום

שורות בודדות בין קרטונים, בפינה שכוחה של משמרת לילה, היו כל מה שנותר לו | **כל לילה שלח אותן לחברותא שנשאר מאחור, עם שאלה אחת קטנה** | עד שהגיע הלילה בו לא נותרה לו אפילו שאלה | **שם, מול לבנה חיוורת, מתגלה התורה שלפני כל סברה, זו שנולדת דווקא מתוך הכלום.**

המחסן האפלולי היה טחוב מעט,
רחש קרטונים מלאים, שעברו מצד לצד, הפר את הדממה,
דרך שער הפריקה הפתוח נשקפה לבנה חיוורת,
שקט שרר ברחובות שמסביב, העולם נח מעמל יומו.
אבל דובל'ה עמל בלילה במחסן שכוח בפתח תקווה.
האמת שהוא די התרגל למה שהפך כבר למציאות חייו,
משמרת לילה כמחסנאי.
שעות ארוכות הוא עבד לפרק הררי ארגזים,
העבודה הייתה תובענית ומחייבת.
הוא קיבל חצי שעה של הפוגה כל לילה,
חצי שעה שבה יכול היה לנשום מעט.

לדובל'ה הייתה פינה משלו, בקצה המחסן.
בפינה הצדדית הניח ארגז שמצא בחוץ,
ועליו הייתה מונחת חוברת קטנה,
כל כמה חודשים היא הוחלפה באחרת.
לא מזמן החליף אותה בחוברת חדשה,
"אשרי תמימי דרך" - שמה.
ההפסקה הייתה הזמן היחיד שבו ניסה להתחבר,
והמילים הכתובות בחוברת נתנו לו הזדמנות לעשות זאת.

לא פעם, כשישב על הארגז שלו והחזיק את החוברת,
צפו בו זיכרונות מהעבר הלא רחוק שנלקח ממנו,
והם הכאיבו לו.

הוא נזכר בימים היפים ההם, אלו שחלפו,
בהם היה יושב עם החברותא האהובה שלו ולומד,
הימים המתוקים של הכולל.
בטעם שאין להסביר של הש"ך בהלכות שאלה ופיקדון,
במתיקות של הקצות והנתיבות הארוכים.

כל זה קרס ביום אחד.
השקעה שנראתה מבטיחה ומוצלחת,
התגלתה כעוקץ מתוחכם.
הוא נשאר לבנק,
עם חובות גדולים,
לגמחי"ם ולמי לא.
לא הוא
הייתה לו ברירה.
נאלץ לסגור את הספרים האהובים,
לעזוב את הכולל
ולחפש מקור הכנסה.
רגעי הפרידה
מהחברותא שהיה לו לאח היו הקשים מכל.

> **באותו לילה הוא נגרר אל המחסן כמו תמיד. גמור לגמרי, מרוסק עד שמקי נשמתו**

שניהם ישבו מול הספר הסגור, ודמעות זלגו מעיניהם.
רגע לפני הפרידה הוא לחש לחברותא שלו:
"שרוליק, אני אשתדל למצוא זמן כל יום ולהשאיר לך הודעה,
לשתף במשהו ממה שהצלחתי ללמוד.
נזכיר זה לזה שישנו חיבור,
שלא עזבנו את מקור החיים".

מאז השתדל כל יום להשאיר הודעה,
לשתף באיזו תובנה ממה שלמד,
שם, בין הקרטונים.
וזה היה משהו אחר מכל מה שהכיר.

רק שורות מועטות הספיק ללמוד בכל יום.
אבל היה בהן משהו שונה.
דווקא הזמן המועט והשורות הבודדות -
נתנו לו אפשרות להתבונן.
הוא האמין שגם בשורות מעטות יש מסר,
מסר אישי, אליו, בין הקרטונים והארגזים.
זה נתן לו מקום לשאול את עצמו שאלות.
אולי הן היו קטנות, שוליות,
ובוודאי לא היו קרובות לקושיות ההן של הכולל,
אבל בכל זאת, היה בהן משהו אחר,
היה בהן רצון אמיתי לדעת מה המסר שהרב'ה שולח לו.
לפעמים היה קורא שתי שורות וחוזר עליהן שוב ושוב,
שואל, מבקש, תר אחר המסר שנשלח אליו.
ולפעמים, השאלה הייתה מילה אחת בודדה:
"מה?"

בלימוד הזה שיתף את החברותא שלו,
בשורות הבודדות, ובשאלה שאחריהן.
גם כשלא הייתה לו תשובה, השאלה נשאלה,
עם סימן השאלה הגדול, והכמיהה לתשובה,
למסר.

החיים עצמם לא היו קלים כל כך.
המבטים המרחמים והדיבורים מאחורי הגב שברו אותו,
והיו גם הציניים, אלו שהמילים שלהם מושחזות עד כאב.
אחד כזה הוא פגש בחתונה של בן דוד שלו,
שם, לעיני כולם,
הוא שאל:
"נו, דובל'ה, איך השטייגען בין הקרטונים במחסן?
בטח הקרטונים נהנים מהסברות שלך...".
כולם צחקו, ומי שלא צחק הבליע חיוך.
גם הוא צחק. צחק, ונשרף מבפנים.

באותו לילה הוא נגרר אל המחסן כמו תמיד.
גמור לגמרי, מרוסק עד עמקי נשמתו.
באמת לא נשאר לו כלום.
הוא נרקב בתוך המחסן, ובקושי לומד שורות בודדות,
אין סברות, אין חברותא, אין שום דבר.
היה ברור לו שאפילו החברותא לשעבר

לא מבזבז את זמנו על ההודעות שלו.
הרי לא היה בהן שום דבר,
ובוודאי שלא סברות עמוקות.

בהפסקה הקבועה הוא נאבק עם עצמו.
לא היה לו כח אפילו להסתכל לפינה שלו.
אבל הוא הרגיש שאין לו ברירה,
דווקא עכשיו, כשהוא מרוסק עד העצם,
הוא חייב את הרב"ה. את השורות הבודדות שלו.

והוא קרא:
"וְזֶה בְּחִינַת לְבָנָה, כִּי הַלְּבָנָה אֵין לָהּ אוֹר מֵעַצְמָהּ,
כִּי אִם מַה שֶּׁמְּקַבֶּלֶת מֵהַשֶּׁמֶשׁ.
וְזֶהוּ בְּחִינַת מַלְכוּת, דְּלֵית לָהּ מִגַּרְמַהּ כְּלוּם".

הוא מכיר את הלבנה היטב, היא מקבלת את פניו כל לילה,
אבל הוא, בשונה ממנה, לא מקבל כלום.
הוא נרקב לו בתוך המחסן, ובאמת לא נשאר לו שום דבר,
גם תורה אין לו, ובוודאי שלא תורה בכח.

לא היה לו כח לשאול שום שאלה,
הוא רק קרא בשקט, עוד שורה ועוד שורה.
כשסיים, לקח את הטלפון בידו והקליט:
"שרוליק, כנראה שאתה לא תשמע את ההודעה הזו,
אבל זו ההודעה האחרונה שלי,
פשוט אין לי כלום,
לא נשאר לי שום דבר, אני ריק לגמרי,
אפילו הלבנה מקבלת מהשמש,
אבל אני לא מקבל שום דבר,
פעם הייתה לי מלכות, היום אני עם שברים מרוסקים.
אולי יום אחד יהיה לי איזה משהו,
עד אז אין לי מה לומר".

כמו בכל לילה חזר הביתה, עוד טרם האיר היום,
והפעם הרחוב היה חשוך מתמיד,
החושך שבחוץ התמזג עד כאב בחושך שבתוכו,
ודמעות רותחות זלגו מעיניו.
הוא הסתכל אל הלבנה שהאירה עליו,
והכאב הפך לכעס. כעס עליה, כעס על עצמו.

למחרת דובל'ה לא ניגש אל הפינה שלו.
בהפסקה, הוא יצא החוצה מהמחסן,
והסתכל אל החושך.
דקות ארוכות הוא עמד שם,
חושב על עצמו, ועל המקום שבו הוא נמצא.
הלילה היה ליל חורף סגריר,
הגשם שהחל לרדת אילץ אותו לחזור אל המחסן.
שוב הוא ראה את הפינה שלו,
ואת החוברת הסגורה המונחת על הארגז.
הוא ניגש לפינה ואחז את החוברת בידו.
הוא לא פתח אותה, רק הביט בכריכה המבריקה.

רגע השקט הזה הופר כששמע את מנהל המשמרת קורא בשמו:
"דובל'ה, יש כאן אדם שמחפש אותך".
השעה 3:30 לפנות בוקר. מי מחפש אותו?
את מי הוא מעניין בכלל?
הוא ניגש אל שער הכניסה בסקרנות,
והוא לא האמין למראה עיניו.
שרוליק חיכה לו,
רטוב עד לשד עצמותיו - מהגשם שהספיק להתחזק.
הוא הכניס אותו פנימה, לתוך המחסן שלו,
ממתין לשמוע את סיבת בואו.

"דובל'ה, חיכיתי אתמול,
רציתי לשמוע את
ההודעה
שהקלטת,
ושמעתי הודעת פרידה,
הבנתי שהשאלות שלך לא יבואו יותר,
אז באתי לפה, לשמוע אותך".

דובל'ה הסתכל עליו בתמהון גלוי:
"אתה. חיכית. לי? מה אני נותן לך?
יש לך הכל, אתה יושב בכולל ולומד,
אתה מחובר לתורה, אתה מקבל בלי סוף,
מה יש לך לקבל ממני?
תסתכל סביבך, תראה איפה אני,
קרטונים, ארגזים, פסולת,
אין לי כלום, שרוליק. כלום".

שרוליק ניגב את משקפיו שנרטבו מהגשם,
"דובל'ה, אני כל יום יושב כמה שעות ולומד.
ש"ך, קצות, נתיבות, סברות, מהלכים.
אבל כשאני מסיים אני מרגיש מנותק,
הסברות באות והולכות, ואני נשאר בסוף עם כלום.
כלום, דובל'ה".

המשקפיים נשארו בידיו כשהמשיך:
"ואז באו השאלות שלך, כל לילה משהו חדש,
כל פעם שאלה אחרת שנגעה במקום החסר שבי,
כתבתי כל שאלה שלך בפנקס,
והנחתי אותו מתחת לספרים שלי,
השאלות שלך חיברו אותי לחיפוש,
לבקש את השורש, את מה שמאחורי האחרונים והסברות,
אל המקום של הלב".
שרוליק הוציא פנקס קטן ונתן אותו לדובל'ה.
היו שם תאריכים.
ליד כל תאריך
כמה שורות
ושאלה
קטנה.
השאלות
שלו.
הוא דפדף לסוף
הפנקס, והאותיות בערו
מול עיניו:
"לא נשאר לי שום דבר, אני ריק לגמרי,
אפילו הלבנה מקבלת מהשמש,
אבל אני לא מקבל שום דבר,
פעם הייתה לי מלכות,
היום אני עם שברים מרוסקים".
זו הייתה השאלה הגדולה ביותר שלו.

רגליו הוליכו אותו אל הארגז שלו, ושרוליק אחריו.
הוא פתח את החוברת. אותן שורות של אתמול
עמדו מול עיניו, והוא קרא אותן שוב,
יחד עם שרוליק.
נכון, ללבנה אין מגרמה כלום,
היא לא מתביישת בכך,
היא לא מעמידה פנים שהיא שמש,
היא תמיד כוספת, תמיד מבקשת, מחכה.
דווקא לכן היא מאירה.

כן, דווקא הלימוד הזה, השבור, המרוסק, בין הקרטונים,
השורות הבודדות, ה"מה?" הקטן,
זוהי התורה שלו. הרב'ה קורא לה "תורה בכח":
הכח שלפני כל סברה, הכח שמכיל את כולן.
שרוליק חיכה לדובל'ה עד שנגמרה המשמרת,
הם שבו אל החוברת והחלו ללמוד יחד,
הפעם היה בזה משהו אחר,
טעם אחר.
כשיצאו החוצה, השמש החלה לזרוח.
היום הם גילו, שלפעמים, כשלא מרגישים כלום,
רק כך אפשר לקבל מהאור.

אני ריק לגמרי, אפילו הלבנה מקבלת מהשמש, אבל אני לא מקבל שום דבר

ההולכים בתורתו

מסע מרתק בין חבורות 'לטייל'

מגדלור בטבריה

המהפכה השקטה של 'לטייל בתורתו' בטבריה עילית

הר"ר אליעזר סגל

נסענו לטבריה עילית לשוחח עם ר' יצחק חשין הי"ו, ממייסדי החבורה החדשה להליכה עם תורה, על לימוד תורת רבנו בעיון, על הציבור המגוון שמתכנס בבית המדרש בכל ערב, ועל ה'גאשמאק' שהפך לחלק קבוע בחייהם. בשנתיים האחרונות התעורר מעיין חדש של תורה.

ר' יצחק, איך התחילה החבורה, ומה היה הדחף המרכזי להקים דווקא מסגרת של לימוד בעיון?

"צריך לחזור שלוש שנים אחורה. הקמנו את קהילת ברסלב בטבריה עילית לזכר סבי, הרה"ח ר' שלמה זלמן חשין זצ"ל. באותה תקופה הרגשנו צימאון גדול בכל האזור - בשיכון ג', בשיכון ד', בנוף פוריה, בקריית צאנז ובסביבה. אנשים רצו לדעת מה זה ברסלב.

אנחנו, שהיינו עסוקים אז בבניית הקהילה - הקמת בית כנסת, מוסדות חינוך - לא הצלחנו לתת מענה מספק לכל מי שדפק על הדלת וביקש לדעת מה רבינו הנחיל לנו. נפגשנו עם הרה"ח ר' מרדכי גוטליב שליט"א, האיש העומד מאחורי 'לטייל בתורתו', והוא הציע לפתוח כולל ערב - סניף של הרשת - שבו נלמד בעיון, כדי שהציבור יבין מה באמת עומד מאחורי ה'תורות' בליקוטי מוהר"ן.

המפעל עלה על מסילה, והפך למגדלור במקום שעד לפני שנתיים וחצי היה ריק לגמרי בשעה שש בערב. היום, שעה וחצי עד שעתיים בכל ערב, יושבים אברכים ולומדים במרץ, וקול התורה נשמע ברחוב. עוברים שם גם אנשים מסורתיים ושאינם שומרי מצוות, נעצרים ליד הדלת, מנשקים את המזוזה ומתרגשים ממה שהם רואים."

התחנה:

קהילת ברסלב טבריה עילית
עיר: טבריה
נציג: הר"ר יצחק חשין הי"ו

כשנכנסים לבית המדרש בשעת הלימוד קשה שלא להתרגש מהמגוון של הלומדים. מי הם חברי הקבוצה היום?

"זה פסיפס אמיתי: יהודים מהציונות הדתית, אברכים בלבוש ירושלמי מסורתי, חסידי צאנז, ובעלי תשובה שהגיעו מכל מיני מקומות - כולם יושבים כתף אל כתף על אותו ספסל. מרגש לראות איך כל הגוונים האלה מתכנסים יחד מתוך חברות אמיתית, ולומדים יחד את תורתו הקדושה של רבנו."

אולי תספר לנו איך נראית שגרת הלימוד שלכם בפועל?

"מגיעים ולומדים בהתמדה כל ערב. אנחנו משתדלים שבכל פעם אחד המשתתפים ימסור 'חבורה' - חידושים שהבין בעצמו מתורת רבנו, בצורה בהירה ומוסברת. המסגרת הרשמית היא שעה וחצי, אבל הזריזים מקדימים להגיע כדי לשתות משהו ולהתכונן. בסיום מתפללים ערבית ברוב עם, ולא פעם זה נגמר בריקוד שמחה מתוך תובנה חדשה שנפתחה בלימוד.

כשלומדים לבד, אדם צועד בדרכו ומחכה לאור. כשלומדים בחבורה, מרגישים שלכולם יש מטרה אחת נעלה. זו לא רק דינמיקה חברתית - מדי ערב הלומדים עוברים התעוררות וחשבון נפש, ורצון אמיתי להתקרב. ברגע שנכנסים לעומק של רבנו, קשה להתנתק."

אילו קשיים ואתגרים אתם פוגשים במהלך הדרך, ואיך מעודדים אחד את השני בימים שבהם הרישום דליל או שהעייפות מכריעה?

"שאלה חשובה מאוד. חלק גדול מהלומדים אצלנו הם יהודים שעמלים לפרנסתם - מתקיני מזגנים, קבלני בניין ובעלי מלאכה - שמתחילים את יומם בנץ החמה. להגיע ב-20:00 או 21:00 בלילה, כשהגוף מותש והעיניים כבר נרדמות, זה אתגר אמיתי ומסירות נפש כפשוטה."

ואיך מחזיקים מעמד בתוך העומס הזה ערב אחרי ערב?

"ברור שיש ימים קשים, לא אכחיש - גם ימים עם נוכחות דלילה יותר. אבל העידוד הגדול ביותר צומח מתוך החבורה עצמה: כשאברך יושב בבית המדרש ורואה את חברו, שחזר זה עתה מיום שלם של עבודה בחום הלוהט, נלחם בעייפות כדי להבין קטע בליקוטי מוהר"ן - זה החיזוק הכי גדול שקיים.

כל יום קשה הוא עוד נדבך בבניין הרוחני שלנו, לא יום מבוזבז. וכשמגיעים הימים הטובים - בית המדרש מלא מפה לפה, או שיחת חברים מלאת תובנות מעשיות - אנחנו מבינים שהאור הזה נולד בדיוק מתוך אותה התמודדות יומיומית."

אפשר לשמוע דוגמה מהשטח למקרה שבו הלימוד הזה פגש מישהו באמצע שגרת החולין

שלו?

"יש לנו לא מעט דוגמאות כאלו. הגיעו אלינו אנשים עם השקפת עולם ואידיאולוגיה שונה לגמרי, שהוזנו שנים מדעות חיצוניות שהציגו את האברך באור שלילי. הם הגיעו לבית המדרש בתחילה בחשדנות גדולה.

ואז הם נכנסים, מחפשים פינה ושעת לימוד, מתיישבים ללמוד בחברותא עם אברך חסידי - ותוך זמן קצר קורה דבר מופלא: המחיצות נופלות. הם יושבים יחד, לומדים בעיון, צוחקים ומבינים זה את זה. יש אצלנו כמה וכמה יהודים שהגיעו מעולם העשייה והחולין, נתקלו בכולל כמעט במקרה, ומאז החיים שלהם השתנו לחלוטין. המבט שלהם על התורה, על האברכים ועל תורת ברסלב קיבל פנים חדשות. היום הם מחכים לשיעור ולחברותא היומית כמו לאוויר לנשימה, והפכו לחלק בלתי נפרד מהקהילה."

כאחד שנולד לתוך ברסלב היינו שמחים לשמוע – איך הלימוד הזה בעיון פוגש את ה'ברסלב' הפשוט שגדלת עליו?

"אני חושב שאי אפשר להשוות את ברסלב שגדלנו וחונכנו עליה, לברסלב שפוגשים באופן אישי בלימוד בעיון. אפשר לדמות את זה לבחור שלמד בחיידר את פרק 'אלו מציאות' במסכת בבא מציעא, ואז נכנס לישיבה. לכאורה מה התחדש? הרי את המשניות והגמרא הבסיסית הוא כבר מכיר. אלא שכאשר מתחילים ללמוד בעיון ישיבתי, מבינים שכל מה שלמדנו בילדות היה רק מעטפת שטחית, והעומק האמיתי של הסוגיה נחשף רק עכשיו.

כך בדיוק קרה לנו. רובנו גדלנו בברסלב והכרנו את תורת רבנו מתוך החינוך בבית. אבל ברגע שמתיישבים על ספר ליקוטי מוהר"ן במסגרת מסודרת, עם עומק עיוני, מבחנים ויעדים, מבינים שכל מה שהכרנו עד היום היה כאין וכאפס לעומת ה'גיאשמאק' החדש. החיים האפורים של 'מצוות אנשים מלומדה' הופכים לחיים מלאי צבע. התפילה, ההתבודדות, תיקון חצות, וחינוך הילדים - הכל מקבל עומק וטעם אחר לגמרי, כי רבנו שופך אור על כל שעה ושעה מימות השנה."

לסיום, ר' יצחק, מה המסר שלך לאותם אנשים שעדיין מפקפקים, מהססים, או שוקלים להקים קבוצת לימוד של לטייל בתורתו באזור מגוריהם?

"המסר שלי מורכב משני חלקים. החלק הראשון הוא ההשפעה הכללית: בעלי המוסר בליטא היו אומרים שאם יהודי עושה עבירה במקום אחד, בפריז יהודי אחר עלול להיכשל. מנגד, כשיהודי יושב בפינה שלו בטבריה עילית ולומד את תורת רבנו בעיון, יש לזה ערך סגולי אדיר שמקרין אור על השכונה כולה. אנחנו רואים את זה בעינינו - אנשים שהיו רחוקים כרחוק מזרח ממערב, היום מנשקים את מזוזת בית המדרש ונכנסים לבקש מעט קדושה.

החלק השני הוא האישי: כשלומדים ליקוטי מוהר"ן בעיון, בחבורה, עם חברים מקשיבים ומתוך דיבורי אמת, כל החיים נראים אחרת. מפסיקים לפעול מכוח ההרגל. נכנסים לתוך התורה של רבנו, והחיים משתנים מקצה לקצה.

לכל מי שמתלבט אני אומר: אין מה להסס! כשרוצים לעבור מעשייה מתוך הרגל לחיים מלאי חיות ודבקות, הדרך הפשוטה והבטוחה היא פשוט לפתוח את הספר וללמוד בעיון."

ואז הם נכנסים, מחפשים פינה ושעת לימוד, מתיישבים ללמוד בחברותא - ותוך זמן קצר קורה דבר מופלא: המחיצות נופלות

תנ"ך

טיול במסילות הנפש הפנימיים של ההולכים עם התורה

הר"ר יוסף ליפשיץ

הכוח הטמון בתפילה פשוטה, לחולל מהפך בנפשו של אדם רחוק | כיצד מתמודדים עם השבר הנורא מכל - אובדן של בן בקרב? | האם יתכן שהדרך לגאולה מתחילה דווקא מגניבת רכב באישון לילה?

פרולוג

ריקוד של בוקר

אני עומד שם, באויר הצלול והקריר של בוקר יום שישי בהר מירון, הנשמה מרגישה כאילו טבלה במים חיים של הנהר המטהר, אחרי ליל שישי עמוס בלימוד, בהתבודדות מלאת חיות.

חסידי ברסלב פזורים בכל פינה, זה מתבודד בשיח חרישי עם קונו, זה זועק את המיית נשמתו מתוך 'ליקוטי תפילות', וזה מוריד דמעה רותחת בתיקון חצות, מבקש את שערי ציון.

ואז מגיעה תפילת השחרית במניין המרכזי של ברסלב. התפילה בחיות עצומה, בכוח, בהשתפכות הנפש שקשה לתאר במילים.

אך נקודת השיא האמיתית היא מיד לאחר 'עלינו לשבח'. צעירים ומבוגרים, אברכים ובחורים, משלבים ידיים במעגל גדול. עוצמים עיניים, ומפזזים בדביקות ובכיסופים שאין להם סוף.

הריקוד הזה הוא שילוב של געגוע עמוק ושמחה מתפרצת על גודל הזכייה - להיות מקורבים לצדיק האמיתי, המאיר לנו את דרך של גאולה עתידית בתוך אפילה של גלות.

מהצד, מחוץ למעגל, אני מבחין תמיד בבחורים ואברכים מבקשי ה', שעומדים ומביטים בעיניים כלות בריקודים הללו. נפשם יוצאת מערגה, ועל פניהם ניכרת

רה שהיא חיים

המשאלה האילמת, 'מתי נזכה גם אנחנו להימנות על החבורה הקדושה הזו של חסידי ברסלב? מתי נזכה להרגיש את הבערה הזו?'

מדי שבוע, בתוך אותו מעגל סוחף, העיניים שלי מחפשות דמות אחת ספציפית. יהודי נשוא פנים, שזקנו הלבן והצחור יורד על מידותיו ומשווה לו מראה של חסיד מדורות קדומים.

הוא תמיד שם, מפזז ומרקד בגעגועים, ובכיסופים לראש השנה באומן. הנוכחות שלו מקרינה אמת כה פשוטה וטהורה, עד שאי אפשר שלא להידבק בשמחתו.

אך שבוע אחד, להפתעתי, הוא נעדר.

המעגל רקד, השירים הושרו, אבל היהודי עם הזקן הלבן לא היה שם.

לאחר כמה שבועות, הוא שוב הופיע, פניו מאירות כדרכו, עיניו עצומות בדביקות. לא יכולתי לכבוש את סקרנותי. ניגשתי אליו לאחר הריקוד, לחצתי את ידו בחמימות ושאלתי, "רבי יהודי, היכן היית? היית חסר לנו במעגל".

"אה", הוא השיב במאור פנים, וחיוך רחב התפשט מבעד לזקנו הלבן, "זה היה איזה תיקון של תורה ד' - אנוכי ה' אלוקיך...".

הסתכלתי עליו בפליאה, "תורה ד'? בגלל שלמדת את תורה ד' בליקוטי מוהר"ן, לא באת למירון? מה הקשר?"

הוא שתק רגע, הביט עמוק אל תוך עיניי, במבט חודר שניסה לאמוד את מידת הכנות שלי, ושאל בקול שקט, "אתה באמת רוצה להבין? אם יש לך זמן, אני אספר לך".

הנהנתי בראשי בצימאון. התיישבנו על אחד הספסלים בחצר הציון, וכאן התחיל הסיפור שלו. סיפור שטלטל את עולמי, ושאת מילותיו אני מביא כאן בגוף ראשון, כפי ששמעתי מפיו של אותו זקן מופלא, עד לפתרון תעלומת היעדרותו.

פרק א'
אור התפילה

אם היית רואה אותי לפני כמה עשורים, לא היית מאמין שזה אני. זה התחיל לפני הרבה שנים. היינו זוג צעיר, חילונים גמורים, מנותקים לחלוטין מכל סממן של דת או

מסורת.

יום אחד, ידיד רחוק של משפחתנו שגר בטבריה, הזמין אותנו להיות אצלם בליל הסדר.

אני זוכר את ההתנגדות הראשונית שלי, "מה לי ולשחורים הדוסים האלו?", אמרתי לאשתי, "מה יש לי לחפש שם? אנחנו נשתעמם, נרגיש זרים, זה פשוט לא העולם שלנו".

אבל בסוף, מתוך נימוס בשילוב לחץ מתון, נסענו.

היינו שם, וזה היה שונה מכל מה שדמיינתי. אף אחד לא ניסה להחזיר אותנו בתשובה. אף אחד לא הטיף לנו מוסר, לא דיבר איתנו על שבת, על ציצית או על שמירת מצוות. הם פשוט חיו את החיים שלהם, באמת ובפשטות, וקיבלו אותנו במאור פנים כמות שאנחנו. ראיתי אנשים שהם ממש נשמות טובות, חברים אמיתיים.

היום, רוב האנשים בחוץ מפחדים מהדת. אתה רוצה לתת להם איזה ספר או משהו, והם נרתעים, כי הם בטוחים שאתה בא לשנות אותם. אבל שם, בטבריה, לא היה פחד. הייתה רק קבלה.

לא עבר זמן רב, ואנשים שמכירים אותי החלו לראות אותי מסתובב עם כיפה שחורה גדולה על הראש. הם היו מסתכלים עליי ושואלים בלחש, "מה עובר עליו? השתגע המסכן?"

אם תשאל אותי מה קרה שם באותו ליל סדר? מה שמעתי מהם שגרם לי להתקרב? אני אגיד לך את האמת, לא שמעתי מהם שום דבר.

אבל ראיתי. ובעיקר, הרגשתי.

מה שבאמת קירב אותי, מה ששבה את נשמתי ולא שחרר, היה דבר אחד:

התפילה.

היה שם בטבריה בית כנסת קטן, לא מהמפוארים ביותר. פשוט, עם ספסלי עץ שספגו אינספור תפילות, וסידורים שדפיהם מצהיבים מרוב שימוש ודפדוף. כשנכנסתי לשם בזמן התפילה, משהו בתוכי נשבר ונפתח. התפילה שלהם שהייתה כמו התפרצות געשית, ממש תפסה אותי בלב ובנשמה.

אני זוכר שעמדתי שם והבטתי סביב. ראיתי יהודי מבוגר עומד בפינה, מתנדנד בחוזקה קדימה ואחורה כמו להבה סוערת שלא מוצאת מנוח. עיניו היו עצומות בחוזקה, ודמעות רותחות זלגו על לחייו ונשרו ישירות על דפי הסידור הפתוח.

פתאום, באמצע השקט, בקעה זעקה אדירה של 'אמן יהא שמיה רבא' מפיותיהם של המתפללים - קול רעם משותף שהרעיד פיזית את הקירות הקטנים של בית הכנסת ופילח לי את החזה.

הרגשתי בתפילה שלהם כוחות אדירים, תעצומות נפש שלא פגשתי בשום קליניקה או סדנה. ראיתי בעיניים שלי אנשים שמדברים אל מישהו שבאמת נמצא שם ושומע אותם.

המפגש הראשון הזה עם אנשים שהם 'כמוני כמוך' - בני אדם פשוטים שהחיים שלהם רצופי התמודדויות, שעדיין אינם מלאכים, אבל שופכים את ליבם באמת כזו זכה ורועשת - זה מה שהדליק בי את הניצוץ.

כל ההתקרבות שלי. כל החזרה בתשובה שלי, נבעה מתוך האור הנפלא הזה של התפילה.

כמובן שאחר כך הגיעו ההחלטות המעשיות, לשמור שבת, ציצית, תפילין. אבל הלב? הלב התקרב רק דרך הדיבור הישיר עם השם יתברך. בשנים הראשונות, הייתי מגיע לראש השנה באומן והייתי בוכה מהתחלה ועד הסוף. דמעות של טהרה.

המקצוע שלי באותם ימים היה תרפיה באמנות. היה לי סטודיו גדול משלי. הייתי נוסע לעמק לעבודה. אבל בתוך הסטודיו הזה, בין המכחולים והצבעים, הייתי נועל את הדלת, ומתפלל. הייתי צועק לאבא בכל כוחי, מתחנן שיאיר לי את הדרך.

מכאן, המסלול כבר היה ברור.

ארזנו את חיינו, אני, אשתי ושלושת ילדינו הקטנים, ועברנו להתגורר בקהילת ברסלב בטבריה, מבקשים לבנות בית שכולו אמונה.

הילדים שלי עזבו את דרך התורה. הכאב על נשמות היוצאות מן הקדושה הוא בלתי נתפס, אבל הכאב הגדול עוד חיכה לי מעבר לפינה.

פרק ב'

התרסקות כואבת

תדע לך, החיים של חסיד, של בעל תשובה, הם לא טיול של תענוגות. הם מסע רצוף בהתמודדויות שקורעות את הנפש.

השנים חלפו, המשפחה גדלה. אבל למרבה הכאב והצער, הילדים שלי, אלו שגידלתי בתוך הקהילה, בחרו בדרך אחרת. הם עזבו את דרך התורה. הכאב על נשמות שיוצאות מן הקדושה הוא בלתי נתפס, אבל הכאב הגדול עוד חיכה לי מעבר לפינה.

הבן שלי... הבן האהוב שלי. התגייס לצבא, ליחידה קרבית.

כשהחלה אחת המלחמות בעזה, היו לי שלושה ילדים בתוך התופת. שלושה בנים בתוך סמטאות המוות. החרדה הייתה משתקת. הייתי יושב בבית, קורא תהילים, והלב שלי היה בעזה איתם.

ואז הגיעה אותה דפיקה איומה בדלת.

קצין העיר.

מחבלים ארבו לכוח של הבן שלי. התקלות קשה.

הבן שלי לא ישוב עוד.

העולם קרס עליי באותו רגע. השמיים נפלו. קברתי את בני, חתיכה מנשמתי, באדמה הקרה. הכאב היה כה חד, כה מפלח, עד שהרגשתי שאני מאבד את שפיות דעתי.

מתוך הטראומה, מתוך הפחד המצמית על שני הבנים האחרים שעוד נותרו שם, פיתחתי התמכרות נוראית לשמיעת חדשות.

הייתי חייב להיות מחובר. מבזקים, חדשות, עיתונים. חיפשתי כל שביב של מידע, נאחז בשליטה מדומה.

השקיעה הזו בתוך ה'דברים בטלים' של העולם, בתוך הפוליטיקה הנייעס והחרדות, שאבה ממני את כל החיות הרוחנית. נפלתי לזה חזק. זה לא עזב אותי, יום ולילה.

פרק ג'

לכתוב את התורה שלי

ישבתי בבית הכנסת של הקהילה שלנו בטבריה, בוהה באוויר. שנים שאני מתוסכל מהענין הזה של ההתמכרות לחדשות. נכון שאני משתדל לנצל את זמני כיאות, אבל שמיעת החדשות מנתקת אותי מהקרש הפשוט והישיר עם הקב"ה, עם התורה הקדושה.

הייתי פזור נפש, הבטתי סביבי ועיני

תורה שהיא חיים

צדו חוברת של תורה בליקוטי מוהר"ן, מיזם של התורה הזמנית של הארגון "לטייל בתורתו". מהר מאוד נשאבתי לזה.

הכרתי את הספר ליקוטי מוהר"ן, למדתי בבקיאות תורה אחר תורה, אבל תמיד בסופו של לימוד הרגשתי שיצאתי עם כלום, כמובן שזו רק הייתה הרגשה.

אבל ברגע שגיליתי את הסוד הזה של 'הליכה עם תורה בעיון', החיים שלי השתנו מהקצה אל הקצה.

אתה חי את התורה, נושם אותה, הולך איתה כל היום. זה משהו אחר. אתה חי עם מאמר אחד של רבנו חודשים, ולפעמים שנים. אתה הופך בו והופך בו, לוקח נקודה, משנן אותה, מתפלל עליה.

בפרט אחרי שמצאתי את האור שיש בספר 'ביאור הליקוטים', גיליתי בעצם דרך איך לחפש אוצרות חדשים בכל תורה, ואיך לחבר את התורה לכל פיסה בחיים.

אם היית מכיר אותי קודם, היית מבין שכל העניין של כתיבה והבעה בכתב לא היה שייך אליי בכלל. סבלתי מדיסלקציה קשה מאוד. שגיאות כתיב איומות. בצעירותי הלכתי לאבחון אצל מומחה ללקויות למידה, והוא אמר לי בפרצוף, "אין לך תקנה. אתה לעולם לא תוכל לכתוב בצורה תקינה". זה היה גזר דין מוחלט.

אבל אז התחלתי ללכת עם 'תורה כ"ב' בליקוטי מוהר"ן.

זו תורה שמדברת על 'תורה ותפילה', על 'נעשה ונשמע', ואיך התורה של האדם הופכת לתפילה, והתפילה נהיית לתורה, ואיך זוכים לקבל בכל פעם את תורת ה' מחדש.

הלכתי עם התורה הזו שנתיים וחצי! שנתיים וחצי יום יום, התבודדתי על תורה כ"ב.

ואז נפתח לי מעיין שלא ידעתי שהוא קיים אצלי בכלל. התחלתי לכתוב.

בהתחלה כתבתי לאט, אפילו עם שגיאות, אבל פתאום המילים החלו לזרום. החלטתי לכתוב חידושים וביאורים על מעשה מ'בעל תפילה' בסיפורי מעשיות. לקח לי עוד שנתיים וחצי לכתוב את זה.

כשסיימתי, נפתחו לי התפילות שלי עצמי לרמות שלא הכרתי. הדיסלקציה נסוגה בפני כוחה של התורה. פתאום, מה שהייתי צריך לכתוב - פשוט הגיע אליי. זה נפתח מלמעלה.

אמנם המסע הזה שלי, היה רצוף משברים. מה לעשות, כשאדם הולך בדרך, הצדיק מוליך אותו בניסיונות. הילדים

כשנכנסתי לשם בזמן התפילה, משהו בתוכי נשבר ונפתח. התפילה שלהם שהייתה כמו התפרצות געשית, ממש תפסה אותי

שלי כמו שאמרתי לך, הם התדרדרו אל עולם החול. מצאתי את עצמי בודד בתוך הבית שלי.

אבל זה לא הזיז אותי ממקומי. נשארתי נטוע בסלע האיתן של האמונה. מחובר לתורות של רבינו יותר מאי פעם.

רבינו מספר באבידת בת מלך 'לך תשב שנה שלמה, וכשיהיה לך זמן - תתגעגע אליי'. געגועים. אם אתה חי בגעגועים להשי"ת ולצדיק, אתה חסין. עם הרצון והגעגוע, מנצחים.

פרק ד'

וידוי דברים באומן

אתה יודע, העצות האלו של ללכת עם תורה, הן לא רק לתיקון המידות. הן בוראות את האדם מחדש.

שאלת אותי קודם, עד כמה זה קריטי ללכת עם תורה מ'ליקוטי מוהר"ן', לעומת קריאת ספרי התחזקות כלליים כמו 'השתפכות הנפש' או 'משיבת נפש' - התשובה היא פשוטה, אם אדם רוצה להיות 'אפוי' בלב של רבינו, הוא חייב ללכת עם התורה.

אם אדם הולך עם התורה - התורה הולכת איתו. אתה לומד, מתפלל על זה, לפעמים אפילו שוכח, אבל אחרי שנים... פתאום זה מתנוצץ בך. פתאום מתרחש איזה מקרה בחיים שקשור לתורה, ואתה אומר 'אהה! זה בדיוק מה שרבינו אמר שם!'

בתורה ד' רבינו מדבר על שלושה תיקונים של התקרבות לצדיק, התיקון הראשון הוא ראיית פני הצדיק - שזה מתקן את העצבות ואת התאוות. התיקון השני הוא הצדקה לעניין של הצדיק - שזה מתקן את פגם הלשון הרע והדברים הבטלים.

והתיקון השלישי והעיקרי... הוא הוידוי.

הבנתי מתוך קשרי התורה, שהוידוי שרבינו מדבר עליו הוא לא רק להכות על חטא של חילול שבת או אכילת נבילות וטריפות. הוידוי הוא בעצם על כל פגם בדקות. אכלת מדי? תתוודה. שקעת במחשבות לא חיוביות? תתוודה. ומה שיותר גרוע - שקעת בדברים בטלים, בחדשות אובססיביות, בחרדות שמנותקות מהאמונה? תתוודה!

היה לי כל כך קשה עם זה. אז פשוט נסעתי לאומן עם תורה ד', עמדתי בציון לפני רבינו הקדוש. באותם רגעים הכל צף לי מול העיניים, הרגע הנורא של הקצין דופק בדלת, רגעי החרדה לשלום הילדים האחרים שלא מרפה ממני לרגע. והקושי מהאובססיביות עם שמיעת החדשות שאינה פוסקת אף לא ליום אחד.

שפכתי את כל נשמתי ב'וידוי דברים', כמו שרבינו אומר 'סיפרתי את כל ליבי', הלב הזה שהיה עמוס בכאב בן שנים. שפכתי שם ים של דמעות על השעות האבודות ששרפתי בציפייה לחדשות מהמלחמה.

בדיוק היום פגשתי מישהו, חסיד ברסלב, שסיפר לי שהוא רואה אוכל, רואה עוגות, הוא מאבד את זה...

תורה שהיא חיים

חזרתי לארץ, ונהייתי אדם חדש. הווידוי דברים הוא רפואה עצומה. הבושה שאתה עומד מול הצדיק בראש השנה ומתוודה על השטויות שעשית - ממרקת את הנפש.

אני לא מעודכן בכל פיסת מידע, אבל האמונה שכל מאורעותיו הם לטובתו - ממלאת אותי. וגם אם אני לא יודע הכל - אז זוהי ההשגה הכי גבוהה, 'ואיש לא ידע', כך מבואר בביאור הליקוטים על התורה.

בדיוק היום פגשתי מישהו, חסיד ברסלב, שסיפר לי שהוא רואה אוכל, רואה עוגות, הוא מאבד את זה.

דיברתי איתו, חיזקתי אותו שהרבי יעזור לו להתגבר. אחרי חצי שעה, אני תופס אותו שוב אוכל עוד עוגה בהיחבא...

ניגשתי אליו ואמרתי לו, "אחי, הכל פשוט. אל תתייאש, פשוט תלך לפינה ותתוודה על זה. תוציא את זה מהפה בדיבור שלך".

פרק ה'

הרכב השדוד במירון

עכשיו אנחנו מגיעים לשאלה שלך. למה לא הייתי כאן במירון באותו שבוע? אמרתי לך שזה בגלל תורה ד' בליקוטי מוהר"ן.

רבינו אומר שכשיהודי יודע ומאמין שכל מאורעותיו הם לטובתו - זו הבחינה היא מעין עולם הבא. הכל, אבל הכל, לטובה.

יש לי רכב ישן, שאיתו אני נוהג לנסוע תמיד מטבריה למירון. כאן אני מתבודד, לומד, מתפלל, וחוזר.

בתקופה זו אנו הולכים עם תורה ד'. באותו יום חמישי בערב, נסעתי למירון. החניתי את האוטו במקום מסודר, ממש ליד 'שזיפרון'. טיפסתי לציון של העיר וקדיש מן שמיא נחית, התפללתי, בכיתי, שרתי, התבודדתי.

אחרי כמה שעות אני יורד חזרה למגרש החניה. אני מסתכל ימינה, מסתכל שמאלה... אין אוטו.

פשוט התאדה.

מיד פניתי לשוטר שעמד שם. הוא התקשר למוקד המצלמות של הר מירון ושאל אם ביצעו גרירה. המוקדן בדק ואמר, "לא, אף אחד לא גרר. אני רואה במצלמות את האוטו שלך נוסע לכיוון היציאה. כנראה שמישהו פשוט גנב אותו".

הזמינו ניידת, חוקר, בירורים. השורה התחתונה - גנבו לי את האוטו.

עמדתי שם באמצע הלילה במירון, בלי אוטו, בלי דרך לחזור לטבריה. ומה עבר לי בראש? תורה ד'! "כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו...".

חייכתי. הבטתי לשמיים ואמרתי להשם יתברך, "אבאל'ה, אני הולך עכשיו עם תורה ד'. אני יודע בוודאות שזה לטובה. תודה רבה לך שלקחו לי את האוטו...".

לכן לא יכולתי להגיע למירון בשבועות שלאחר מכן, פשוט לא היה לי רכב. זה היה תיקון שרבינו העביר אותי בזכות שהלכתי עם תורה ד'.

אבל תקשיב להמשך, הביטוח המקיף שלי על הרכב הזה היה אמור להיגמר יומיים לאחר מכן, ואני בכלל לא ידעתי מזה. אם היו גונבים אותו יומיים אחר כך, לא הייתי מקבל שקל.

עבר חודש וחצי. אני מקבל טלפון מהמשטרה בטבריה, "מצאנו את הרכב שלך".

"איפה?" שאלתי בתדהמה.

"באחד ממגרשי החניה הנסתרים באזור הר מירון".

מסתבר שהגנבים גנבו את האוטו, והחליטו שזה יהיה הרכב הפרטי שלהם. אבל בינתיים, עד שהמשטרה עלתה עליהם והחרימה אותו, מה הם עשו?

הם הכניסו את האוטו למוסך שלהם בכפר, צבעו לי את כל הרכב מחדש בצבע יפהפה, עשו לו כיוון פרונט, החליפו צמיגים, וסידרו תקלות במנוע שאני סחבתי כבר שנתיים - בשווי אלפי שקלים!

קיבלתי את הרכב שלי חזרה, יפה יותר, תקין יותר, ומסודר למשעי.

ברוך ה', תורה ד' עבדה בשטח.

כשאדם באמת מאמין שהכל לטובה - השם יתברך מראה לו בחוש איך הכל היה לטובתו המוחלטת.

אפילוג

להיות אפוי באהבת ישראל

השמש כבר עלתה מעל פסגת הר מירון, שוטפת את המתחם באור זהוב וחמים. אנחנו קמים מהספסל ופוסעים יחד, אני והזקן בעל שיבת הפז, בשבילי מירון היורדים לכיוון היציאה.

"זה כל כך מרתק אותי", אני אומר לו בהליכה, "לראות יהודי מבוגר כמוך, שעבר כל כך הרבה בחיים... שחי ככה עם התורות. ללכת עם תורה, ולהפוך אותה לחיים עצמם".

"התורה הולכת איתך", הוא מהנהן בהסכמה, עיניו בורקות, "אתה מתחיל לראות איך המציאות כולה, דברים שקורים ביומיום, מקושרים ישירות לתורה שאתה הולך איתה עכשיו. ככה אתה נהיה - אתה יכול אולי לכתוב את זה - ככה אתה נהיה אפוי בלב של רבינו".

"תבין", הוא מדבר בהתלהבות, בשעה שאנו מגיעים לשער מירון, "זה לא רק לדעת את התורה בעל פה. יש הרבה למדנים שיודעים. זה לא העניין".

"אלא?"

"זה להיות אפוי. זה אומר שאתה חי עם התורה. אתה נושם אותה. התורה הזאת שאתה עכשיו הולך איתה - היא מאירה לך את הדרך בחושך. היא נותנת לך כוח לעמוד מול קבר של בן ולהמשיך לחיות. היא נותנת לך כוח לא להתייאש מילדים שמתרחקים.

זה נקרא להיות אפוי בלב של רבינו. לא לדקלם בעל פה, אלא שזה יהפוך לדם שזורם לך בווריד".

"וזה", הוא חותם את דבריו בחיוך מאיר, "זה מה שיביא לנו את הגאולה האמיתית והשלמה".

אני לא מעודכן בכל פיסת מידע, אבל האמונה שכל מאורעותיו הם לטובתו - ממלאת אותי. וגם אם אני לא יודע הכל - אז זוהי ההשגה הכי גבוהה

הר"ר נחמן לוינזון

חדשים

פעילות
"לטייל
בתורתו"
בימי הקיבוץ
באומן |
המספרים
והסיפור
שמאחוריהם

מחוברים

פרויקט אומן תשפ"ג

בחירות
הדרך

11,250
400
400,000

חלק

שיעורים

אלי גם אתם הכנסתם חוברת לתיק בנתב"ג. אולי לקחתם אחת מעמדת חלוקה ברחוב פרשקינא, נכנסתם לשיעור או מצאתם מקום בהיכל התורה. כל אחד פגש חלק קטן מן העשייה.

בעמודים הבאים נחזור אל ימי הקיבוץ הקדוש באומן: אל הנסיעה, אל רחובות אומן, אל היכל התורה, ובעיקר אל רבבות אנשי שלומנו, שבחרו שוב ללכת עם התורה של רבינו.

בכתבה שלפניכם, לצד גלריית תמונות עשירה מן הששח, תמצאו את הנתונים והמספרים של כלל הפעילות.

מאחורי כל מספר עומדים שבועות של עבודה ותכנון, ורבבות אנשי שלומנו שזכו לקחת חלק בתורתו של רבינו הקדוש בימי הקיבוץ הקדוש. מהטרמינל בנתב"ג, דרך בתי המדרש והיכל התורה ועד הציון הקדוש,

כך נראה הקיבוץ של תשפ"ז דרך העיניים של 'לטייל בתורתו'.

אור בהירות הדרך – יוצאים לאומן עם חוברות הלימוד

10,000
ערכות צידה לדרך

הדרך לאומן מלאה בעיכובים והמתנות, ויש בה גם שעות ארוכות של טלטולי דרך. דווקא שם, עוד לפני ההמראה, קיבלו רבבות הנוסעים שקית 'צידה רוחנית לדרך' מבית 'לטייל בתורתו': חוברת התורה הזמנית בגודל מותאם לדרכים, מגזין 'מחוברים' לראש השנה, ועלוני מידע של 'אומן שלי' ושל 'עולה על הכל'.

בזמן ההמתנה לעלייה למטוס כבר נפתחו החוברות. במושב שליד החלון יהודי מעיין בחוברת, השכן שלו מציץ, שואל שאלה, ובתוך דקות מתפתחת שיחת חברים על דברי רבינו בתורה, גבוה מעל העננים. כך נפתחה הנסיעה אל רבינו: עם החוברת ביד, והלב כבר מחובר.

גם ברחוב פוגשים את התורה

400
מודעות ושלטים ברחבי אומן

בדרך לתפילה ובחזרה מן הציון ליוותה את הבאים הקריאה ללכת עם תורת רבינו. כ־120 באנרים נתלו ברחובות אומן, עשרות מדבקות קיר הודבקו על הקירות, ומודעות נתלו גם בכניסות לבניינים.

מי שיצא מהדירה בבוקר, מי שמיהר לתפילה, מי שחזר מהציון בלילה, כולם פגשו את אותה קריאה: הגיע הזמן להתחיל ללכת עם התורה של רבינו.

גליון חג מיוחד

אומן מלאה בתורה

14,000

חוברות לימוד הודפסו והופצו באומן

במהדורה גדולה ומאירת עיניים או קטנה לדרך, בעברית ובאנגלית, חוברות התורה הזמנית הגיעו לבתי המדרש, מהקלויז ועד בתי הכנסת המרוחקים. לצידן הופצו חוברת ליקוטי הלכות על התורה, קשרי המקראות יומנים לכתיבת חידושים וחוברות גמרא על הדף היומי בביאור שוטנשטיין, ובמוקדי החלוקה הוצע גם מגזין 'מחוברים'. בדוכני החלוקה ברחובות העיר ובציון הקדוש חיכו חוברות ללומדים. ההכנה המרובה נועדה לאפשר דבר פשוט: לתת לכל יהודי שמגיע לקיבוץ באומן את ההזדמנות להתחבר לתורה של רבינו.

מתחברים יחד לתורה של רבינו

11,250

עותקים של מגזין 'מחוברים' במהדורה מיוחדת עבור אלפי הנוסעים

איך הולכים עם תורה? איך הלימוד נעשה חלק מן החיים? לכבוד רבבות הנוסעים עמלו במערכת 'מחוברים' על הפקת גיליון חג מיוחד ומורחב לראש השנה: 84 עמודים של תוכן מושקע, שהוקדשו כולם לתורה הנלמדת, תורה ד'. הגיליון הזמין את רבבות הנוסעים להעמיק בתורה ד' ולחיות את החיים לאורה.

המגזין חולק בנתב"ג ובאומן, וגם בקיבוצי ראש השנה בארץ, בירושלים ובמירון. כך הגיע לכל מקום שבו התקבצו אנ"ש בימי ראש השנה, וליווה אותם בימים הנוראים, בין התפילות ובשעות שבין לבין.

אי של יישוב הדעת, בתוך הקיבוץ

ב־40,000
שעות ללימוד בהיכל התורה

ברחוב פושקינא 19, בתוך המולת הקיבוץ, התמלא היכל התורה בלומדים. כל השבוע שלפני ראש השנה, מהבוקר ועד שעות הערב המאוחרות, מצאו בו אנשי שלומנו פינה ללמוד בה ביישוב הדעת ובגדלות המוחין.

בשעות העומס התמלא ההיכל מפינה לפינה, עד שלא נותר בו מקום ישיבה פנוי. השעות של כל היושבים בהיכל הצטברו לכ־40,000 שעות של תורה.

מספיק להביט בתמונות כדי לראות את הקיבוץ בתפארתו.

סביב שולחן אחד יושבים יהודים מכל קצוות תבל, רחוקים וקרובים, שבימי השגרה אין דרך לראות אותם יחד. כאן כולם יושבים זה לצד זה והוגים באותה תורה של אותו רבי. "מלך ביופיו תחזינה עיניך".

רבי הבאתי לך חידוש!

1,018
עמודי חידושים נמסרו בהיכל התורה

בעמדת 'רבי, הבאתי לך חידוש' שבהיכל התורה הגישו הלומדים את פרי עמלם: החידושים, הביאורים והרעיונות שכתבו על תורה ד'. כל עמוד זיכה בכרטיס להגרלה הגדולה, ורבים לא הסתפקו בעמוד אחד.

כך הצטברו 1,018 עמודי חידושים. מאחורי כל עמוד עומד לומד שהגיע אל רבינו והביא איתו את ההבנה האישית שלו בתורתו הקדושה. מגישי החידושים השתתפו בהגרלה גדולה, ובין הפרסים: חבילת נסיעה משפחתית לאומן, טיסות לאומן ועוד שלל פרסים יקרים.

(רשימת הזוכים בהגרלה מופיעה בידיעה נפרדת במגזין.)

הגמרא

הגמרא
האדירה

לגלות עוד עומק בתורה

22
שיעורים נמסרו על התורה הנלמדת

בימי רביעי וחמישי שלפני ראש השנה, הימים העמוסים ביותר באומן, לא פסק קול התורה בהיכל. שיעור אחר שיעור, מהבוקר ועד הלילה. 15 מגידי שיעורים שונים עסקו בתורה הזמנית בעיון תורה ד', בעברית ובאנגלית. בכל שיעור השתתפו עשרות לומדים, שהקשיבו, שאלו והתענגו לצלול לעומק הדברים. בכל שעה שנכנסו להיכל, חיכה שם שיעור שאפשר היה להצטרף אליו מיד.

מה נדרש כדי שכל זה יקרה

₪ 400,000
היקף התקציב של פרויקט אומן

מאחורי כל שקית בנתב"ג, כל חוברת על שולחן בקלויז וכל שעת לימוד בהיכל התורה, עמד פרויקט בהיקף של כ־400,000 ₪.

הסכום כולל את ההפצה בנתב"ג, הדפסת עשרות אלפי חוברות, אנשי שלומנו יחד אצל רבינו, אשרינו שזכינו.

הדפסת מגזין 'מחוברים', הקמת היכל התורה והפעלתו, פרויקט החידושים 'רבי, הבאתי לך חידוש', קמפיין הפרסום באומן, והצוות שעבד מסביב לשעון כדי שהכל יתקתק. (הסכום אינו כולל את הוצאות מיזם 'אומן שלי'.)

תודה על הזכות ועל השותפות

וכשהמספרים נאספים ומסתכמים, נשאר בלב דבר אחד: הודאה.

תודה לה' יתברך שזכינו. שזכינו לשאת את תורתו של רבינו הקדוש בליבנו מנתב"ג ועד הציון הקדוש, ולהיות שליחים קטנים בקיבוץ הגדול.

תודה לרבבות הלומדים, שבחרו שוב השנה ללמוד, להעמיק ולהתחבר לתורה הזמנית: בדרך, בהיכל, בבתי המדרש ובכל פינה.

ותודה לה' על הקיבוץ הקדוש באומן, על הימים שבהם עמדו רבבות אנשי שלומנו יחד אצל רבינו, אשרינו שזכינו.

בסיעתא דשמיא

הופיע!

תורה א'
אשרי תמימי דרך

מהדורה באנגלית
ENGLISH EDITION

לטייל בתורתו

לעידוד האמונה והתבוננות בלקוטי מוהר"ן

ניתן להשיג את החוברת

בטופס ההזמנות

בנדרים פלוס

קו 'לטייל'

04.6277.313

קו ארה"ב: 1.518.988.1314

אימייל: lb046277313@gmail.com

המהפכה האדירה של פרויקט המבחנים

ישנם פרויקטים שמתחילים ברעיון צנוע שהולך וגדל עד שפורץ ומשנה את הרגלי הלמידה והחיבור של אלפי אנשים | פרויקט **המבחנים מבית "לטייל בתורתו" חולל מהפך על ידי אלפי נבחנים, עשרות אלפי מבחנים שכבר מולאו, ותקציבי עתק של מאות אלפי שקלים המחולקים למשתתפים** | בבתבה שלפניכם תחשפו אל מאחורי הקלעים של בתיבת המבחנים, סך המלגות והמשתתפים, ומערך הפניות של הלומדים אל כותבי המבחנים

איך הכל התחיל? הניצוץ שהצית את הלהבה

כדי להבין את השתלשלות הקמת פרויקט המבחנים, עלינו לחזור כמה שנים אחורה. הכל החל להתגבש בחורף של שנת תשפ"ב. באותה עת, יצא לדרך פרויקט רחב היקף תחת השם "טעמו וראו", אשר פנה לציבור הרחב. הפרויקט לווה בקמפיין פרסומי חסר תקדים בהיקפו, שנשא את הכותרת המעוררת "הגיע הזמן לחיות".

ההיענות הייתה מדהימה. במסגרת אותו קמפיין, למעלה מ-400 משתתפים - שרובם הגדול הגיע מהציבור התורני והחסידי הכללי - ישבו והשקיעו את זמנם ומרצם כדי להיבחן בעיון רב על חומרי הלימוד.

המעמד עצמו היה מרשים מאין כמותו; המבחן נערך באופן פרונטלי, בהגעה פיזית, באולמות "בית ישראל" שבירושלים.

האווירה באולם הייתה מחשמלת. ההצלחה המסחררת של אותו אירוע הולידה הבנה עמוקה בארגון 'לטייל בתורתו' על הצורך לעשות מבחנים קבועים שיעמיקו את הקשר של הלומדים אל התורה הזמנית הנלמדת בעיון בכל תקופה. המסקנה הייתה ברורה, ישנו צורך אמיתי, צמא של ממש בקרב הציבור, למסגרת קבועה של מבחנים. אנשים לא רצו להסתפק באירוע חד-פעמי, אלא ביקשו שגרה של למידה ומבחן. כך, מתוך הקשב לרצון הלומדים שהביעו את התפעלותם מהמבחן, יצאו לדרך "מבחני הפשט" השבועיים.

ההשקה הייתה אבן דרך.

המבחן הראשון מסוג זה היה זמין למילוי בלעדית דרך המערכת הממוחשבת של "נדרים פלוס", והשאלות בו התמקדו בהבנה הישירה והפשוטה של התורה הנלמדת.

התוצאה?

כ-500 לומדים מילאו את המבחן הראשון!

משם, כדור השלג החל להתגלגל ולא נעצר עד היום. ההתלהבות העצומה של המשתתפים, יחד עם המשוב החם והתומך שמגיע באופן רציף מהציבור, הם אלו שסללו את הדרך הבטוחה להתרחבותו חסרת התקדים של פרויקט המבחנים כולו.

מבט מקרוב על סוגי המבחנים

כיום, לא מדובר בעוד מבחן בודד, אלא במערך שלם ורב-שכבתי. מערך המבחנים השוטף של 'לטייל' מונה לא פחות מחמישה סוגים שונים של מבחנים, שנועדו להתאים לכל רמה, סגנון ורצון של המשתתפים.

הנה הפירוט מרתק של המסלולים השונים המחכים ללומדים:

1. מבחן הפשט השבועי - שער הבניסה לשינון וידיעת התורה!

זהו הבסיס שעליו נשען המערך כולו. מדובר במבחן במתכונת אמריקאית, הכולל 7 שאלות שמוגדרות כ"שוות לכל נפש", ומתמקדות בהבנת הפשט והבסיס של חומר הלימוד. מבחן זה עולה לאוויר בכל יום ראשון בשבוע, ופותח את השבוע במערכת המבחנים.

בין המשתתפים שעוברים את סף ההצלחה (העומד על 70%), נערכת הגרלה מתגמלת במיוחד: 3 זוכים מקבלים פרס של 200 ש"ח כל אחד, ועוד 10 זוכים נוספים מקבלים 100 ש"ח כל אחד.

2. המבחן העיוני השבועי - לצלול לעומק התורה

עבור אלו המחפשים לצלול לעומק הדברים, קיים המבחן העיוני. גם הוא מבחן אמריקאי שעולה ביום ראשון, אך הוא כולל 10 שאלות מאתגרות ומורכבות יותר, הדורשות הבנה מעמיקה של הטקסט.

סף המעבר עומד גם כאן על 70% הצלחה, אך הפרסים משקפים את רמת הקושי והמאמץ. בין המצליחים מתקיימת הגרלה בה 3 זוכים מקבלים פרס כספי של 500 ש"ח כל אחד.

3. שאלות לעידוד העמקה - גולת הכותרת של לימוד לשם שמים!

כאן מתגלה יופיו האמיתי של הפרויקט. פעם בחודש מתפרסם מבחן המכיל שאלות שנועדו לעורר מחשבה, התבוננות פנימית, וחיפוש אחר קשרים ונקודות חשובות בחומר הנלמד.

המייחד את המבחן הזה הוא שאין בצידו שום הגרלה או פרס חומרי. מטרתו הטהורה היא ההנאה שבהעמקה העיונית.

במבחן זה, למרות שמסומנות התשובות הנכונות, פעמים רבות כל התשובות יש להם אמת בקשרי התורה, ומטרתם לעורר תשומת לב אצל הלומדים לזוויות שונות בעומק התורה.

4. 'לחידודא' - הבמה לביטוי אישי

זהו אתגר חודשי יוצא דופן. במערכת המבחנים מוצגת שאלה עיונית פתוחה, העולה מתוך הקשרים העמוקים של התורה. בניגוד למבחנים האמריקאיים, כאן כל לומד מוזמן לנסח ולכתוב את תשובתם האישית, כל אחד על פי סגנונו, רוחב דעתו והבנתו הייחודית.

בין המשתתפים ששולחים את תשובותיהם המנומקות, נערכת הגרלה על פרס של 500 ש"ח.

5. חידת 'מחוברים' - לפצח את הצופן:

מלבד המבחנים במערכת נדרים פלוס ובקו הטלפון, מדי חודש, מתפרסמת חידה מסקרנת מעל דפי המגזין "מחוברים". מדובר בכתב צופן המסתיר בתוכו מושג, נושא מרכזי או דמות הקשורה לתורה. הלומדים נדרשים להפעיל חשיבה, לפענח את החידה ולשלוח את הפתרון. גם כאן, מחכה לפותרים נכונה הגרלה נושאת פרס של 500 ש"ח.

המבחנים המסכמים ומבחני הביניים

עם כל הכבוד לשגרה המבורכת, אי אפשר שלא להתפעל כשמדברים על אירועי השיא של המערכת. גולת הכותרת הבלתי מעורערת של מערך המבחנים ב'לטייל' היא, ללא ספק, "המבחן המסכם הגדול".

המבחן הזה הוא שמחה של מצוה. הוא מתפרסם לקראת סיומה של תקופת לימוד ארוכה ומשמעותית, ונערך במתכונת של מבחן אמריקאי מקיף.

כמה מקיף?

הוא כולל לא פחות מ-60 שאלות יסודיות החולשות על כל חלקי התורה הזמנית!

ההשקעה העצומה של הלומדים מתוגמלת בהתאם: על מבחן מסכם זה מוגרלים סכומים גבוהים במיוחד, ובנוסף, הנהלת הפרויקט מעניקה מלגות הצטיינות מיוחדות לאותם נבחנים נחושים שהצליחו לחצות את רף ה-90% הצלחה במבחן המאתגר.

עד כה, המבחן המסכם הגדול התקיים שלוש פעמים, בסיומן של שלוש תקופות לימוד שונות.

לאחרונה, מתוך רצון לשמור על מתח למידה חיובי גם באמצע התקופה, הושק חידוש מרענן: "מבחן הביניים".

זהו מעין "מיני-מבחן מסכם", אשר מתפרסם בדיוק באמצע תקופת הלימוד. הוא בנוי מ-35 שאלות המוגדרות כקלות יותר ונוגעות בפשט הדברים, ובין הפותרים מוגרלים מגוון רחב של סכומים וזכויות שונות.

המבחן שחולל היסטוריה

מספרים שמעוררים השראה

כדי להבין את גודל המחויבות של ארגון 'לטיילי' להצלחת הפרויקט ולרווחת המשתתפים, די להציץ בסיכום הסכומים שמהווים את עלות פרויקט המבחנים.

מערך מבחני הפשט מחלק מדי חודש 1,600 ש"ח (המוכפלים ב-4 שבועות), מבחני העיון מוסיפים לחלוקה 1,500 ש"ח (כפול 4 שבועות), שאלה 'לחידודא' מעניקה 500 ש"ח, וחידת המגזין 'מחוברים' מוסיפה עוד 500 ש"ח.

סך הכל, העלות החודשית הקבועה המוקצית רק למערך המבחנים השוטף עומדת על סכום אדיר של 13,400 ש"ח בכל חודש וחודש!

וכל הנתון הנפלא הזה מחושב עוד לפני שלקחנו בחשבון את התקציבים העצומים המוקצים למבחנים המסכמים הגדולים התקופתיים.

כשהסקרנות מנצחת את הפרס

אחד הנתונים המפתיעים והמרגשים ביותר המגיעים מחדר הבקרה של הפרויקט, נוגע למבחן שזכה לשם הצנוע "שאלות לעידוד העמקה".

כאמור, על המבחן הזה אין שום מלגה כספית או פרס חומרי. למרות זאת, הנתונים מראים כי מדי חודש, מאות רבות של לומדים בוחרים להשתתף בו מרצונם החופשי!

הם עושים זאת פשוט כי הם נהנים להאיר לעצמם נקודות חדשות, לפתוח את החשיבה להעמקה מחודשת, ולהתבונן בפרטים מזוויות לא שגרתיות. לעיתים השאלות נוקטות בגישה של 'איפכא מסתברא' (ההפך הוא הנכון), מתוך מטרה לאתגר את הנחות היסוד ולהכריח את הלומד לחשוב מחוץ לקופסה.

במבחן מרתק זה - שבעבר נערך פעם בשבועיים, וכיום, עקב העומס המבורך, מתקיים פעם בחודש - מושקעות שעות רבות של יצירתיות וחשיבה יוצאת דופן.

זהו המבחן היחיד שבו אין שינוי דרסטי ברמת הקושי בין השלבים הראשונים למתקדמים, שכן מהותו היא החשיבה עצמה..

סיכום עוצר נשימה: הנתונים שמדברים בעד עצמם

אחרי שהבנו את המנגנון, את הלב הפועם מאחוריו, ואת ההשקעה העצומה, הגיע הזמן לתת למספרים היבשים - אך המדהימים כל כך - לדבר בעד עצמם. יצאנו לבדוק את הנתונים ההיסטוריים, והסיכום מרחיב את הלב.

מאז הקמתו של פרויקט המבחנים ועד כה, עלו למערכת למעלה מ-270 מבחנים שונים ומגוונים!

כמות המבחנים המצטברת שמולאה בפועל על ידי המשתתפים שברה שיאים, ועומדת על למעלה מ-50,000 מבחנים שהוגשו!

נתון מעודד נוסף נוגע להצלחה האישית: אחוז הלומדים בממוצע שעובר את המבחנים בהצלחה עומד על כ-68%, נתון המעיד על רמת קושי הוגנת המשלבת אתגר לצד יכולת עמידה ביעדים.

ולבסוף, העלות הכספית הישירה שחולקה לזוכים במערך המבחנים, מיום הקמתו ועד הלום, עומדת על סכום פנטסטי של כ-350,000 ש"ח!

אז... אחרי שראיתם את הנתונים, הבנתם את המנגנון, והרגשתם את המהפכה באוויר, אנחנו מזמינים אתכם להשתתף ולהצטרף לאלפי הלומדים שמחוברים לתורה של רבינו!

ניתן לעשות זאת בקלות דרך מערכת "נדרים פלוס", או בשיחת טלפון ל'קו לטייל' במספר 04-6277313.

אל תחכו, הצטרפו עכשיו!

מאחורי הקלעים: אמנות כתיבת המבחנים

כדי לייצר מערכת שעובדת בצורה חלקה כל כך, נדרשת עבודה סיזיפית, כישרון רב, והרבה מאוד חשיבה אסטרטגית חינוכית. פנינו אל האנשים שאחראים על כתיבת המבחנים כדי לשמוע ממקור ראשון על תהליך היצירה, על ההתלבטויות ועל האתגרים.

כותבי המבחנים נענו לבקשת המערכת, וסיפרו לנו על ההשקעה המרובה שמאחורי הקלעים: "דבר ראשון שצריך לדעת הוא שהכנת המבחנים דורשת השקעה רבה מאוד, שמלווה בהרבה מחשבה ותכנון מוקדם".

"ההברקה הגדולה ביותר היא הדרך שבה בנוי "מבחן הפשט השבועי". המבחן הזה פותח ועוצב בצורה מושכלת להפליא, במטרה ללוות את הלומד צעד אחר צעד.

השאלות נבנות בהתאם לסדר ההתקדמות הטבעי בחומר, כך שמשבוע לשבוע נבחן הלומד בצורה היקפית. ככל שהשבועות נוקפים, המבחן הופך לרחב יותר, מעמיק יותר, ויורד לפרטים דקים יותר.

אך כאן בדיוק צצה דילמה קריטית. צוות ההיגוי שאל את עצמו: מה קורה עם אדם שמחליט להצטרף לפרויקט באמצע הדרך?

תארו לכם לומד חדש שמגיע לאחר שכולם כבר נמצאים חודשיים בתוך התהליך. אם המערכת תגיש לו את "המבחן השמיני", הוא ייתקל בשאלות ברמת קושי גבוהה מאוד ביחס לנקודת ההתחלה שלו, דבר שעלול לייאש אותו ולגרום לו לעזוב.

הפתרון שנמצא לבעיה זו על ידי אחד מחברי לטייל בתורתו הוא לא פחות מגאוני. פותחה מערכת אוטומטית וחכמה המזהה כל לומד בנפרד. כל אדם שמתחיל להיבחן, לא משנה באיזה תאריך הצטרף, מקבל תמיד קודם כל את "המבחן הראשון" הקל יותר. בשבוע שלאחר מכן, המערכת תגיש לו את "המבחן השני", וכך הלאה. התוצאה המדהימה היא שבכל שבוע נתון, עשויים להיות 200 לומדים ותיקים שפותרים את המבחן השמיני המורכב, ולצידם עוד 600 לומדים אחרים המחולקים על פני שבעה שלבי מבחן שונים, כל אחד בדיוק בקצב הנכון והמדויק עבורו!

מנגנון זה מבטיח חוויית הצלחה מותאמת אישית לכל לומד ולומד.

שעות של עמל מאמץ בחירת המילים

הכנת שאר סוגי המבחנים במערך מופקדת גם היא בידי לומדים המקדישים לכך שעות של עבודה מאומצת ויסודית. רמת ההשקעה משתנה: ישנם מבחנים קלים יחסית שלוקח לכתוב אותם סביב שעה, אך ישנם מבחנים מורכבים הדורשים לא פחות משלוש שעות של עבודת ניסוח מדויקת.

קושי מיוחד ניכר בהכנת "המבחן העיוני". במבחן מסוג זה, הבוחן הבנה דקה, קיימת סכנה שחלק מהשאלות יוכלו להתפרש באופנים שונים, ושהלומדים יוכלו "להתווכח" עם התשובות המוצעות. כדי למנוע תסכול, השאלות הללו נכתבות בכובד ראש קיצוני ודורשות תשומת לב מרובה לכל פסיק ותג. כותב המבחן חייב להיות אמן של מילים; עליו לוודא שישנו איזון נכון בין שאלות ברמת קושי נמוכה לשאלות ברמת קושי גבוהה, וכל זה תוך כדי שחומר הלימוד מתקדם והצורך "לגרד" עוד ועוד שאלות חדשות ומקוריות גובר.

מעניין לציין פרט היסטורי קטן. במקורו, המבחן העיוני נועד לשמש אך ורק את התלמידים הפנימיים הנמצאים בקבוצות הסגורות של 'לטייל'. אולם, הדרישה מהשטח הייתה חזקה מהתכנון המקורי. לאור דרישת הציבור הכללי, המבחן נפתח לכל קהל הלומדים העצום, שממלא אותו מדי שבוע באדיקות ובהתמדה שאין לה אח ורע.

"ההברקה הגדולה ביותר היא הדרך שבה בנוי "מבחן הפשט השבועי". המבחן הזה פותח ועוצב בצורה מושכלת להפליא, במטרה ללוות את הלומד צעד אחר צעד.

הר"ר נחמן
לוינזון

לטייל בעין העדשה

אתם הולכים עם התורה? נשמח לקבל תמונות מהפעילות והלימוד שלכם לכתובת המייל
lb046277313@gmail.com

פני מנחם: מתחילים את תורה א'

בקבוצת הבחורים של 'לטייל' בישיבת 'פני מנחם' בירושלים התחילו בלימוד תורה א' ברגל ימין, מתוך דיבוק חברים, בליל שישי פרשת נח התיישבו כלל הבחורים לסדר לימוד משותף של התורה הזמנית בעיון. וכולם נכנסו לתורה כאיש אחד.

תמימי דרך בצפת

ביום ראשון, ז' חשוון, התקיים במתיבתא דרב נחמן בצפת מעמד התחלת תורה א' - "אשרי תמימי דרך". את המעמד פתח הרה"ח ר' מרדכי שלום רוזנפלד בדברים שהציתו את הלבבות לקראת הכניסה לתורה החדשה, ולאחריו נשמעו דברים מפי מגידי השיעורים במתיבתא. בסיום התיישבו כלל האברכים, ובהתרגשות גדולה פתחו יחד את התורה הראשונה בספה"ק ליקוטי מוהר"ן, שתלווה אותנו בחודשי החורף.

ביתר שאת

ביום שני, א' חשוון, התכנסו אברכי מתיבתא דרב נחמן ערב בביתר עילית לסעודת ראש חודש ולפתיחת התורה החדשה.

במהלך הערב התקיימה שיחת חברים, ואחראי הקבוצה ר' ישראל קוסמן נשא דברים איך מתחברים לתורה בקביעות? ואיך טועמים טעם אמיתי בתורה שימשוך את הלב להמשיך ולהתמיד.

לא נתנשי מינך

בח"י אלול, בסיום זמן קיץ של לימוד בעיון בתורה ד', יצאו כלל אברכי המתיבתא בצפת לציון הנביא ישעיהו בן אמוץ. הערב נפתח בסדר לימוד בתורה האהובה, ולאחריו נמסרו שיעורים בצל העצים הסמוכים לציון. את היום חתם קומזיץ עם בעל המנגן הר"ר דוד דגן, בניגונים של שמחה והודאה.

רבי, הבאנו לך חידושים!

1018 שמודי חידושים הובאו לרבי בראש השנה!

ואלו שמות הזוכים בהגרלת הענק

שנערכה בין כל הכותבים

פרס ראשון:
חבילת נסיעה משפחתית לשבת באומן!
כולל טיסות, נסיעות פנים, ואש"ל מלא! **מתנת מיכאל פינטו ומלון אורות**

זכה: ר' **אלעזר אנגל** מבית שמש

פרס שני:
3 זוכים בטיסה זוגית לאומן!
זכו: ר' **נעם שמואל שמעון** מלוד, ר' **נתן טוביבי** מבית שמש, הבה"ח **נתן אורלנצ'יק** מביתר עילית

פרס שלישי:
מזגן נייד עוצמתי לסוכה
זכה: ר' **אהרן גלינסקי** ממודיעין עילית

פרס רביעי:
גביע רבינו מכסף
זכה: ר' **נחמן קירשנבוים** מחריש

פרס חמישי:
קופסת אתרוג יוקרתית
זכה: הבה"ח **נחמן שלמה גליק** מביתר עילית

פרס שישי:
שואב שוטף מתקדם
זכה: הבה"ח **נתן יגאי** מאלעד

פרס שביעי:
כלי נגינה לבחירתכם
זכה: הבה"ח **יצחק צבי בורשטין** מצפת

פרס שמיני:
פינת קפה מושלמת
זכה: הבה"ח **יהושע ברלב** מבני ברק

פרס תשיעי:
בעקיטשע, קפטן או קיטל
לבחירת הזוכה
זכה: ר' **ברוך מאן** מצפת

פרס עשירי:
שובר לספרי קודש
(2 זוכים)
זכו: ר' **ישראל ברוין** מבית שמש, ר' **רחמים חי בן עזרא** מביתר עילית

פרס האחד עשרה:
ספר ליקוטי מוהר"ן בכריכת עור עתיק
(3 זוכים)
זכו: ר' **נחמן דוידוביץ** מצפת, ר' **ישראל מלול** מצפת, ר' **אברהם דורפמן** מבית שמש

הגרלת בונוס מיוחדת של חידושים מוקלדים:
שבת משפחתית במירון!
(2 זוכים)
זכו: ר' **יוחאי יהודה בן שלום** מרכסים, ר' **בניהו בקר** מטבריה

ציוני דרך
התודה והברכה לציוני דרך על הנדיבות ועל הפרסים שתרמו

לטייל בתורתו
לעידוד העמקה והתבוננות בליקוטי מוהר"ן

הכל התורה אומן
תורת חיים

קן לטייל: 04.627.7313
קן לטייל בארה"ב: 1518.988.1314 דוא"ל: lb046277313@gmail.com